

Alfredo Catalani (1854–1893)

La Wally

120 let po premiéře v La Scale poprvé na ostravském jevišti!

Opera o čtyřech jednáních z roku 1892

Libreto Luigi Illica (1857–1919) podle románu Wilhelmine von Hillern (1836–1916) *Supí Wally – Vyprávění z tyrolských Alp (1873)*

HUDEBNÍ NASTUDOVÁNÍ	ROBERT JINDRA
DIRIGENT	ROBERT JINDRA / JAN ŠRUBAŘ
REŽIE	VÁCLAV KLEMENS
SCÉNA	DAVID BAZIKA
KOSTÝMY	SYLVA ZIMULA HANÁKOVÁ
POHYBOVÁ SPOLUPRÁCE	IGOR VEJSADA
SBORMISTR	JURIJ GALATENKO
DRAMATURGIE	DANIEL JÄGER

Osoby a obsazení:

Wally	Olga Romanko / Eva Urbanová
Stromminger	Martin Gurbal' / Bogdan Kurowski
Afra	Anna Nitrová / Erika Šporerová
Walter	Agnieszka Bochenek-Osiecka / Marianna Pillárová
Giuseppe Hagenbach	Gustavo Porta / Gianluca Zampieri
Vincenzo Gellner	Jakub Kettner / Svatopluk Sem
Vysloužilce	Insoo Hwoang / Michal Onufer / Václav Živný

**Dále účinkuje sbor a orchestr opery NDM
– koncertní mistři Vladimír Liberda a Petr Kupka**

Opera je uváděna v italském originále s českými titulky.

Přestávka po druhém jednání

**Premiéry 20. a 22. září 2012 v 18.30 hodin
v Divadle Antonína Dvořáka**

Asistentka režie
Asistent dirigenta
Vedoucí hudební přípravy
Hudební příprava

Inspicientka
Text sleduje
České titulky

Obsluha titulků

Technický šéf

Jevištní mistři
Mistr osvětlení
Mistr zvuku
Mistrová vlásenkárny
Mistrová garderoby
Mistrová rekvizit

Šéf výpravy

Vedoucí umělecko-dekoračních dílen
Vedoucí výroby kostýmů

Bohuslava Kráčmarová
Jan Novobilský
Jana Hajková
Ivana Hotárková
Jozef Katrák
Jan Novobilský
Alexandr Starý
Bohuslava Kráčmarová
Hana Navrátilová
Marie Kronbergerová
Daniel Jäger
Jarmila Šebková

Stanislav Muntág

Jan Benek, Radim Duraj
Radko Orenič
Otakar Mičoch
Eva Celarková
Růžena Mauerová
Alexandra Václavíková

David Bazika

Barbora Macháčová
Eva Janáková

Scénické dekorace vyrobily umělecko-dekorační dílny NDM.

Technolog – Martin Dušek, mistr čalounické dílny – Petr Missig, mistr malířsko-kašérské dílny – Jaroslav Macháč, mistr truhlářské dílny – Radomír Maschke, mistr zámečnické dílny – Jaroslav Kocourek, mistr zbrojářsko-šperkařské dílny – Jaroslav Dovalil

Kostýmy a doplňky vyrobily krejčovny NDM.

Mistrová dámské krejčovny – Iva Koplová, mistrová pánské krejčovny – Jiřina Richtrová, modistka-dekoratérka – Věra Siostrzonková

OBSAH OPERY

PRVNÍ JEDNÁNÍ

Hochstoff v Tyrolsku, kolem roku 1800.

Bohatý sedlák Stromminger oslavuje své sedmdesáté narozeniny loveckou soutěží, kterou vyhraje Vincenzo Gellner. Citerista Walter zpívá píseň o Strommingerově dceři Wally, která dává přednost životu v ústraní na horách. Mladíci ze sousední vesnice Sölden se vracejí z lovu. Jeden z nich, Giuseppe Hagenbach, zabil medvěda a chvástá se svým činem. Stromminger, úhlavní nepřítel Hagenbachova zesnulého otce, se mu posmívá. Propukne zuřivá hádka. Najednou se objeví Wally a šarvátku ukončí. Dívka a Hagenbach jsou do sebe vášnivě zamilováni, ani jeden z nich však si netroufá se k tomu otevřeně přiznat. Jejich láska neujde pozornosti žárlivého Gellnera, který sdělí Strommingerovi to, čeho byl svědkem. Statkář se rozhodne dát svou dceru Gellnerovi za manželku, ale Wally odmítne a vzepře se otcově vůli. Rozhněvaný Stromminger svou dceru zavrhne, Wally opustí vesnici a začne žít v horách.

DRUHÉ JEDNÁNÍ

Sölden, o rok později.

Vesničané se shromáždili na procesí ke svátku Božího těla. Mezi přítomnými jsou Gellner, Hagenbach a Walter. Neočekávaně se dostává i Wally, která se po otcově smrti stala nejbohatší ženou v celém kraji. Koketně prohlašuje, že ještě nikdy nepolíbila žádného muže a že se provdá za toho, komu se podaří získat její polibek. Zatímco vesničané vcházejí do kostela na bohoslužbu, Gellner přistoupí k Wally, vyzná jí věčnou lásku a prozradí, že Hagenbach nyní miluje půvabnou söldenskou šenkýřku Afru. Wally je touto zprávou zdrcena a ihned Afru urazí. Hagenbach, který přispěchá dříve na pomoc, se s vesničany vsadí o deset stříbrných tolarů, že Wally políbí. Za zvuku ländleru a valčíku si pak Wally a Hagenbach navzájem vyznají lásku a vášnivě se políbí. Obyvatelé Söldenu si z dvojice tropí žerty a chválí Hagenbacha, který vyhrál sázku. Wally se cítí podvedena. „Chci, aby zemřel“, řekne Gellnerovi, který ji stále miluje.

TŘETÍ JEDNÁNÍ

Hochstoff, tentýž den večer.

Walter doprovodil Wally domů. Při návratu do Hochstoffu mu jeden z vesničanů prozradil, že Hagenbach přijde za Wally, aby ji poprosil o odpuštění. Gellner se schová u mostu. Zatímco venku zuří bouřka, Wally lituje svého vražedného úmyslu a rozhodne se, že Hagenbachovi odpustí. Avšak ve chvíli, kdy se Hagenbach blíží k mostu, vyskočí ze svého úkrytu Gellner a shodí ho do rokle. Gellner pak s hrdostí oznamuje svůj čin. Vtom se ozvou výkřiky z rokle. Hagenbach ještě žije! Wally burcuje vesničany, aby ho zachránili. Je však jediná, kdo má odvahu sestoupit do temné a zlověstné strže. Uváže kolem bezvědomého Hagenbacha lano a sama ho vytáhne z rokle. Poté ho svěří Afře a zároveň daruje dívce veškeré své jmění. Vesničané velebí Wally jako hrdinku. Ona však odchází do hor, aby tam žila v úplné samotě.

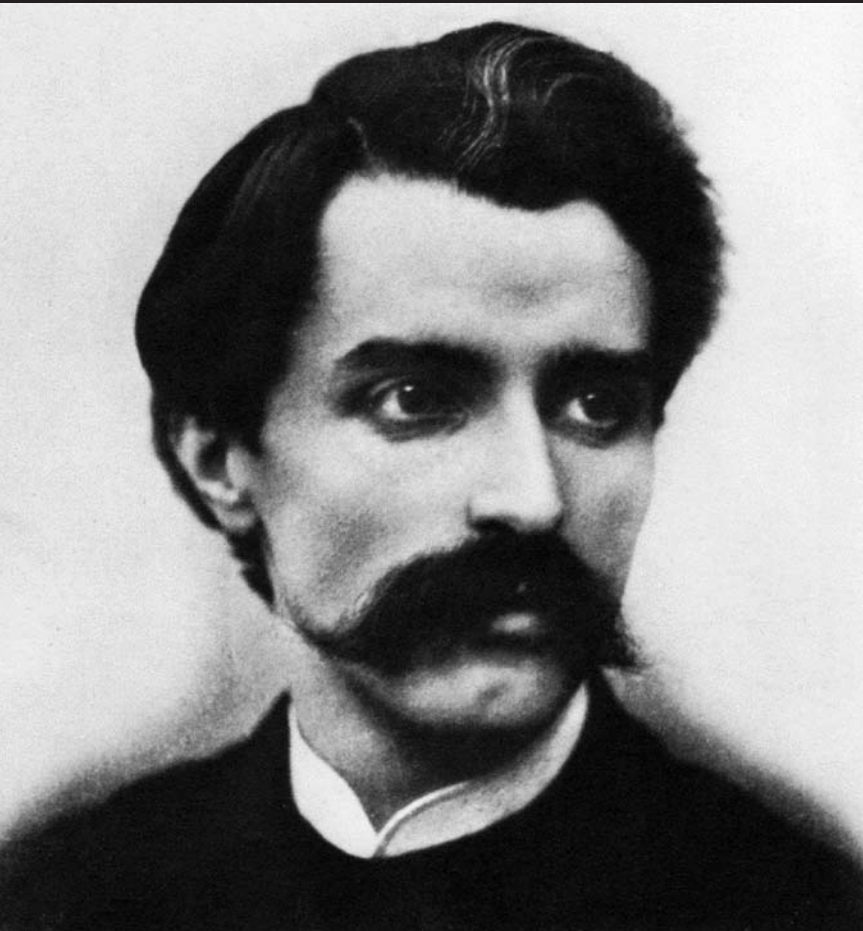
ČTVRTÉ JEDNÁNÍ

Prosinec, na hoře Murzoll.

Walter vylezl na horu a chce odvést Wally zpět na Vánoce do vesnice. Ona ho však posílá pryč, touží po smrti ve sněhu a samotě. Vtom se objeví Hagenbach, který Wally dlouho marně hledal. Oba si pak opět vyznají lásku a rozhodnou se začít nový život. Při sestupu z hory propukne bouře a v husté mlze Hagenbach zabloudí. Vzápětí se strhne lavina a Hagenbacha zasype. Wally neváhá a skočí do valícího se sněhu za svou láskou.

Ema Destinová (Wally) a Riccardo Martin (Hagenbach)
v Metropolitní opeře v New Yorku (1909)

Alfredo Catalani kolem roku 1880

CATALANI A JEHO OPERNÍ TVORBA

Alfredo Catalani (19. ledna 1854 – 7. srpna 1893) pocházel z toskánského města Lucca, ve kterém po generace působily dvě slavné rodiny hudebníků – dům Puccini a dům Catalani. Oba rody si vzájemně konkurovaly, nicméně jejich vklad do hudebního života města byl protkán vzájemným respektem a obdivem k tvorbě i společenskému významu jejich předků. Alfredo se narodil o čtyři roky dříve než Giacomo Puccini. Oba chlapci navštěvovali Paciniho hudební ústav, jehož ředitelem byl Pucciniho strýc Fortunato Magi. Na rozdíl od Giacoma, který v době studií proslul zejména častými kázeňskými přestupky, byl Alfredo velmi disciplinovaným, pozorným a pečlivým žákem. Výrazné umělecké pokroky mu brzy otevřely cestu k dalším studijním zkušenostem, a to zejména v Paříži, kde studoval externě skladbu na tamní konzervatoři. V roce 1873 se vrátil do Itálie, aby se hlásil do vojenské služby, nicméně byl vzhledem k počínající tuberkulóze odmítnut. Vydal se tedy do Neapole, aby studoval kompozici u respektovaného pedagoga Antonia Bazziniho. Ten jej záhy uvedl do salónu Clary Maffei, který pravidelně navštěvovali mladí zpěváci, hudebníci a literáti – mimo jiné Arrigo Boito a Franco Faccio. Zde se Catalani poprvé seznámil s tvorbou Richarda Wagnera a byl jí doslova uchvácen. Pod vlivem wagnerovského souborného „všeuměleckého“ díla se zpočátku odklonil od italských veristických tendencí a snažil se ve své operní tvorbě Wagnera napodobit výběrem mytických příběhů s dramatickou akcí. Po milánské premiéře třetí opery *Dejanice* se začal skladatelův zdravotní stav rychle zhoršovat. Podlomenému zdraví navíc nepřidala společenská aféra, kterou Catalani způsobil milostným románkem s manželkou svého nejlepšího přítele. Po několika měsících se vzbudil a napsal symfonickou báseň *Héro a Leander*. Její úspěch předznamenal kladné přijetí další Catalaniho opery *Edmea*, premiérované v milánské La Scale v roce 1886. V témže roce byl Catalani jmenován profesorem skladby na milánské konzervatoři, kde na tomto postu vystřídal svého někdejšího učitele Amilcara Ponchielliho. O rok později se vydavatelství pečující o Catalaniho díla spojilo s vydavatelstvím Ricordi, které poté protežovalo opusy Giacoma Pucciniho na úkor všech ostatních skladatelů. Tato skutečnost vážně poznamenala Catalaniho skladatelské vyhlídky, a začal se proto soustředit zejména na pedagogickou práci. Později revidoval

svou druhou operu *Elda* a pod názvem *Loreley* ji 16. ledna 1890 na vlastní náklady uvedl v Turíně. Premiéra byla velice úspěšná a díky osobní intervenci dirigenta Mascheroniho se o Catalaniho začal opět zajímat vydavatel Giulio Ricordi. Společně se pak, navzdory sklada-
 telovu špatnému zdravotnímu stavu, pustili do hledání látky pro další operu. Zaujal je v té době v Evropě velmi populární román Wilhel-
 miny von Hillern *Supí Wally – Příběh z tyrolských Alp*. Ricordi oslovil k vytvoření libreta zkušeného Luigiho Illicu, jenž pravidelně spolu-
 pracoval s Giacomem Puccinim (opery *Bohéma*, *Tosca*, *Madama Butterfly*). Na rozdíl od románu, který končí usmířením a vidinou
 šťastného života ústředního páru – tyrolské dívky Wally a lovce Hagenbacha – končí opera po vzoru veristických tendencí tragicky,
 smrtí milenců pod sněhovou lavinou. Premiéra *La Wally* se uskuteč-
 nila v milánské La Scale 20. ledna 1892 a byl to obrovský triumf. Za
 dirigentským pultem stanul Arturo Toscanini, který si k dílu vytvořil
 niterný vztah (po Wally dokonce pojmenoval svou dceru), a posléze
 je prosazoval nejen v Itálii, ale i v zámoří. Byl dirigentem také prvního
 nastudování díla v Metropolitaní opeře v New Yorku v roce 1909, kdy
 titulní roli vytvořila česká operní pěvkyně Ema Destinnová. Po milán-
 ské premiéře *La Wally* se Catalani rozhodl pro další operní kompo-
 zici podle jednoho z děl Lva Nikolajeviče Tolstého, ale brzy po
 zahájení prací zemřel v pouhých třiceti devíti letech na tuberkulózu.

CATALANIHO LA WALLY V KONTEXTU SVĚTOVÉ OPERNÍ TVORBY / výběr /

1887		Giuseppe Verdi: <i>Otello</i>
1888		Alberto Franchetti: <i>Asrael</i> Édouard Lalo: <i>Le roi d'Ys (Král z města Ys)</i>
1889	Antonín Dvořák: <i>Jakobín</i> (první verze)	Giacomo Puccini: <i>Edgar</i> Jules Massenet: <i>Esclarmonde</i>
1890		Alexandr Porfirjevič Borodin: <i>Kníže Igor</i> Petr Iljič Čajkovskij: <i>Piková dáma</i> Pietro Mascagni: <i>Cavalleria rusticana (Sedlák kavalír)</i>
1891	Leoš Janáček: <i>Počátek románu</i>	
1892		Alfredo Catalani: <i>La Wally</i> Petr Iljič Čajkovskij: <i>Jolanta</i> Ruggero Leoncavallo: <i>I pagliacci (Komedianti)</i> Jules Massenet: <i>Werther</i>
1893	Josef Bohuslav Foerster: <i>Debora</i>	Engelbert Humperdinck: <i>Hänsel und Gretel (Perníková chaloupka)</i> Giacomo Puccini: <i>Manon Lescaut</i> Sergej Rachmaninov: <i>Aleko</i> Giuseppe Verdi: <i>Falstaff</i>
1894		Jules Massenet: <i>Thaïs</i>
1895	Zdeněk Fibich: <i>Bouře</i>	Wilhelm Kienzl: <i>Der Evangelimann (Evangelista)</i> Pietro Mascagni: <i>Guglielmo Ratcliff</i>
1896	Zdeněk Fibich: <i>Hedy</i>	Umberto Giordano: <i>Andrea Chénier</i> Giacomo Puccini: <i>La bohème (Bohéma)</i>
1897	Zdeněk Fibich: <i>Šárka</i>	Ruggero Leoncavallo: <i>La bohème (Bohéma)</i>
1898	Karel Kovařovic: <i>Psohlavci</i>	Umberto Giordano: <i>Fedora</i>
1899	Antonín Dvořák: <i>Čert a Káča</i> Josef Bohuslav Foerster: <i>Eva</i>	Francesco Cilea: <i>Gina</i> Pietro Mascagni: <i>Iris</i>

NAHRÁVKY CATALANIHO LA WALLY / výběr /

• 1968 – dirigent Fausto Cleva

Renata Tebaldi (Wally), Mario del Monaco (Hagenbach),
Piero Cappuccilli (Gellner), Justino Díaz (Stromminger),
Lydia Marimpietri (Walter), Stefania Malagù (Afra),
Alfredo Mariotti (Vysloužilec)

Coro Lirico di Torino

Orchestre National de l'Opéra de Monte-Carlo

DECCA 475 8667 (studiový záznam poprvé vydaný v roce 1969)

• 1972 – dirigent Ferruccio Scaglia

Magda Olivero (Wally), Amedeo Zambon (Hagenbach),
Silvano Carroli (Gellner), Nicola Zaccaria (Stromminger),
Ida Farina (Walter), Laura Zanini (Afra), Giovanni Foiani (Vysloužilec)

Coro del Teatro Gaetano Donizetti di Bergamo

Orchestra del Teatro Gaetano Donizetti di Bergamo

Opera d'Oro OPD 1456 (live záznam z 9. října 1972 z Bergama)

• 1990 – dirigent Pinchas Steinberg

Eva Marton (Wally), Francisco Araiza (Hagenbach),
Alan Titus (Gellner), Francesco Ellero d'Artegna (Stromminger),
Julie Kaufmann (Walter), Birgit Calm (Afra),
Michele Pertusi (Vysloužilec)

Chor des Bayerischen Rundfunks

Münchener Rundfunkorchester

BMG Classics RD 69 073

(studiový záznam poprvé vydaný v roce 1990)

Wilhelmine von Hillern kolem roku 1870

ROMÁNOVÁ PŘEDLOHA CATALANIHO OPERY

(...) Ve výšce pro orly, na výběžku vyvolávajícím závrať, stála dívčí postava; zdola se nezdála větší než alpská růže, ale přece se ostře odrážela od jasně modrého nebe a blyštivých ledových vrcholů v dáli. Pevná a klidná tam stála, i když se do ní opíral horský vítr a cloumal jí, a bez zábran hleděla dolů do hlubiny. Její odvaha a síla byla bezmezná, jako by měla orlí křídla, strohá a nepřístupná byla její mysl jako ostré hrany skal, které roztrhávaly oblaka na nebi a sídlili na nich supi. (...)

(úryvek z románu *Supí Wally*)

Die Geierwally – Eine Geschichte aus den Tiroler Alpen (Supí Wally – Vyprávění z tyrolských Alp) je román Wilhelmine von Hillern (1836–1916) z roku 1873, v němž je literárně zpracován život tyrolské dívky Anny Stainer-Kittelové. Spisovatelka viděla roku 1870 v jednom obchůdku v Innsbrucku autoportrét Anny Stainer-Kittelové, na kterém byla dívka vyobrazena při dobrodružství, jaké zažila ve svých sedmnácti letech. Byla zavěšena na laně, vybírala orlí hnízdo, což se dělalo pro ochranu ovčích stád, byla to však ve skutečnosti práce mužů. Ti se jí však po události z minulého roku, kdy málem došlo k neštěstí, zdráhali vykonat, a Annin čin tedy musel vypadat o to odvažněji. Wilhelmine von Hillern se vydala do osady Elbigenalp, kde se Anna Stainer-Kittelová narodila, a vyptala se tam na všechno, co se o této ženě vědělo. Na základě skutečných událostí vytvořila spisovatelka dramatický vesnický román. Hlavní ženská postava, která v něm dostala jméno Walburga Strommingerová, se odmítá podrobit konvencím ženství. Následně je vyhnána jako divoška do drsné přírody, kde prožívá své mládí.

Román byl už brzy po prvním vydání přeložen do osmi jazyků (dnes jich je jedenáct). Po prusko-francouzské válce v letech 1870/71 to byl první německý román, jehož výňatky vycházely ve Francii v *Revue des deux Mondes* a později vyšel v překladu v nakladatelství Hachette pod titulem *La Fille au vautour (Dívka se supem)*. Wilhelmine von Hillern napsala podle románu roku 1880 stejnojmennou divadelní

hru, která se od roku 1881 uváděla na mnoha německých scénách. Theodor Fontane viděl hru 8. října 1881 v Berlíně. V podrobné kritice napsal, že tam „správní lidé říkají a dělají správné věci, ve správnou dobu a na správném místě“, zdůraznil ovšem také, že „hra by měla být spíš zařazena mezi komety než mezi stálice“. Později srovnával *Supí Wally* s dramatem Franze Grillparzera *Vlny moře a lásky* – *Supí Wally* hodnotil pro její „dramatickou potenci“ výše. Wilhelmine von Hillern hodnotila později svůj román *Die Geierwally* jako průměrný ve srovnání se svými dalšími díly, kde podle jejího soudu byly „hlubší a psychologicky propracovanější“, které s „impulsem mladistvé radosti z tvoření nemohou být srovnávány“.

Roku 1892 mělo premiéru drama lirico *La Wally* Alfreda Catalaniho, rovněž podle románu. Kromě toho vznikl ve 20. století muzikál *Die Geierwally* Reinharda P. Grubera s hudbou Andrease Safera a Reinharda Ziegerhofera, která spojuje žánry lidové hudby, jazzu a popu.

Ve dvacátém století byl také námět románu Wilhelminy von Hillern několikrát zfilmován:

- 1921 – Ewald André Dupont (režie), Henny Porten v roli Wally
- 1940 – Hans von Steinhoff (režie), v titulní roli Heidemarie Hatheyer
- 1956 – František Čáp (režie), v hlavních rolích
Barbara Rütting (Wally) a Siegfried Rauch (Leander)
- 1967 – Gretl Löwinger (režie), Sissy Löwinger v roli Geierwally
- 1988 – Walter Bockmayer (režie), parodie na román, spolupráce
Joy Fleming (písň), Ralph Morgenstern,
Samy Orfgen (Wally), Elisabeth Volkmann,
Veronica Ferres aj.
- 2005 – Peter Sämman (režie), Christina Neubauer (Wally)
a Siegfried Rauch (Flender)

Scéna z filmu *Supí Wally* (1921)

K OBSAHU ROMÁNOVÉ PŘEDLOHY

Walburga Strommingerová – hezká dcera nejbohatšího sedláka v údolí – vyrůstá jako jediné dítě u svého ctižádostivého, hrdého, ale také bezcitného otce; matka Walburze (Wally) zemřela krátce po jejím narození. Otec ve Wally vidí dědičku statku a vychovává ji tvrdě jako chlapce. Když si orlosup vybuduje na skalní stěně nad údolím hnízdo, žádný z chlapců ve vesnici se neodvažuje k hnízdu přiblížit. Sedlák Stromminger se zbabělcům vysmívá a spustí před očima celé vsi ze skály na laně vlastní dceru, vybavenou pouze nožem, a ta vzdor zuřivým útokům supů hnízdo vybere. Když stojí dívka, podrápaná a krvácející, s ptačím mládětem v náručí opět na zemi, otec ji políbí. Je to jediný polibek, který od něj kdy dostala, a dá jí ho nikoli z lásky, nýbrž protože je pyšný na dceru, která svou odvahou zahanbila všechny chlapce ze vsi. Wally se začne o supí mládě starat a lidé jí začnou říkat „Supí Wally“.

Při oslavě biřmování se šestnáctiletá dívka seznámí s mladým lovcem Josefem Hagenbachem. Josef právě zastřelil medvěda, který ohrožoval sousední údolí. Všechna dívčí srdce planou pro hezkého „Josefa Medvědáře“ a Wally se do něj okamžitě zamiluje. Jenže otec Stromminger, který už měl spory se zesnulým Josefovým otcem, mladíka nemá rád a po krátké hádce slavnost předčasně opustí. Když se na cestě domů Wally poprvé od dětských let rozpláče, zbije ji otec holí. Stromminger chce dceru z majetkových důvodů provdat za Vincence Gellnera, zamračeného, do sebe uzavřeného hochy, který se už Wally dlouho dvoří. Wally se ovšem vzpírá. Protože ji otec nedokáže k snatku donutit, vyžene ji na celé léto do horského průsmyku, na vysoko-horskou planinu, kde je děvče jako pasačka ovcí a koz odkázáno jen samo na sebe. Smí si s sebou vzít jen svého supa „Honzíka“.

Když se Wally na podzim vrátí domů, vidí, že se život na otcově statku změnil. Otec onemocněl a vzal k sobě Vincence Gellnera, který u něj nyní vládne. Věrná stará děvečka Luckardová, která Wally nahrazovala matku, byla po hádce s nadávkami a ostudou ze statku vyhnána a ještě před návratem Wally zemřela smutkem. Wally tu teď podle sedlákovy vůle má pracovat jako děvečka u dobytka. Podřízená všem ostatním, bez přístupu do obytné budovy, musí spát ve chlévě. Když Vincenc nadto brutálně zachází se starým čeledínem Klettenmaierem,

přestane se Wally ovládat a tupou stranou sekery srazí Vincence k zemi. V nastalém zmatku, během něž má být zavřena do sklepa, hodí Wally do seníku hořící poleno, a zatímco se všichni snaží hasit, využije situace k útěku.

V sousední vsi Heiligkreuz žije moudrý farář, který v divošce Wally, zhrublé vším tím týráním, rozpozná dobré srdce. U něj dívka najde útěchu a pochopení. Avšak ani on jí nemůže nabídnout trvalý domov. Wally odchází dál do sousedního údolí, kde se – se svým supem na rameni a pověstí zhářky – obtížně protlouká jako nádenice a postupně padne až na dno a musí žebrať. Když přijde zima, najdou ji ve vysoko-položené horské obci Rofen tři poctiví bratři Klotzovi, zachrání ji před umrznutím a pečují o ni, dokud se neuzdraví. Přes zimu zůstane Wally u nich.

Farář ze vsi Heiligkreuz se mezitím trpělivě snaží oblomit starého Strommingera, až ten nakonec Wally dovolí příštího léta zase pást stáda v horském průsmyku. Bratři Klotzové ji nechťejí nechat odejít; mají tu silnou, přímočarou mladou ženu ze srdce rádi. Ale Wally nemůže přes všechnu vděčnost jejich lásku opětovat. Bez ohledu na to, co se stalo, stále sní o „svém“ Josefovi, jenž nic netuší a jehož vlastně sotva zná.

Za letní bouře se Josef Hagenbach najednou zcela nečekaně objeví na samotě, kde Wally žije. Pomohl mladé ženě, která přišla v bouřce k úrazu a prosí Wally, aby se u ní směla před dalším sestupem schovat a posilnit. „Josef Medvědář“ zná jen povídačky o domnělé divošce – a ty se mu hned potvrdí, když na něj v chatě zaútočí Wallyin sup. Jen stěží se Wally podaří lovcí zabránit, aby dravce nezastřelil. Nic nechápající Josef odchází s cizí ženou a svou zoufalou zbožňovatelku zanechává samotnou.

Přes zimu si Wally opět nuzně vydělává jako děvečka v údolí, dokud počasí nedovolí nový návrat do průsmyku. Teprve třetí léto přinese toužený obrat. Otec Wally zemře a dívka se vrací jako jediná dědička na rodný statek. Avšak během těch nuzných let se proměnila v tvrdou a nepřístupnou ženu. Pokrytecká laskavost, jakou jí nyní lidé jako bohaté ženě projevují, se jí protiví. Wally se chová chladně a má takové rozmary, že se jí nakonec všichni bojí jako kdysi jejího otce. Všichni, až na starého hluchého čeledína Klettenmaiera.

Přesto se skoro všichni mladí muži z údolí o bohatou ženu ucházejí. Ona se však nápadníkům pokaždé vysměje a nechá je odejít s nepořízenou. Vědoma si své tělesné síly prohlásí, že jen ten, kdo si na

ní násilím vynutí polibek, bude pro ni ten pravý. Mnozí se o to pokoušejí, ale žádnému se to nepodaří.

Wally stále čeká na Josefa Hagenbacha, ale ten o ni nejspíš nemá zájem. Když se jí donese, že má milostné pletky s děvčou Afrou, kterou předchozího roku u příbytku Wally zachránil, probudí se ve Wally šílená žárlivost. Při slavnosti Božího těla počestné děvče Afru přede všemi uráží a pomlouvá – a také Josefa, kterého označí za někoho, kdo se musí spokojit jen s poběhlicí.

Před svátkem Petra a Pavla vzkáže Josef Wally, že by si s ní chtěl zatančit. Wally to chápe jako milostný návrh a nepostřehne, že se jí Josef chce pouze ošklivým žertem pomstít. Přejde pro Wally na statek s početným doprovodem a vede ji k tanci. Tam od ní ještě před prvním tancem žádá polibek. Wally mu už chce padnout do náruče, ale Josef ji zarazí. Nechce polibek darovaný, ale vybojovaný. Wally se mu úspěšně brání, ale nakonec ho nechá vyhrát. Když jí Josef konečně polibek „ukradne“, nechá ji stát v houfu rozjařených hostů a odchází k Afrě. Wally se nezná hněvem a hanbou. Ve svém zoufalství přísahá, že se ožení s tím, kdo hodí Josefu Medvědářů „jeho“ Afru mrtvou pod nohy. Soused Vincenc Gellner, který po ní stále marně touží, to zaslechne.

V noci slyší Wally ve své komůrce dva výstřely; přepadne ji temné tušení. Vyběhne ven a potká Vincence, jak právě přichází s puškou z lesa. Ten přízná, že na Josefa vystřelil a pak ho shodil do rokle. Wally Vincence k roklí dotáhne zpět s úmyslem se tam vrhnout také a nešťastníka strhnout s sebou. Tu zazní zdola volání o pomoc – Josef ještě žije. Wally nechá Vincence být a spěchá do vsi pro pomoc. Na provizorně spleteném laně se nechá krkolomně spustit do hlubiny a Josefa, jenž mezitím ztratil vědomí, vytáhne.

Josef se pomalu uzdravuje na Wallyině statku, ta však, pronásledovaná svědomím, se opět uchýlí do pusté samoty v průsmyku. Pěčí o statek a Josefa přenechala Afrě, oba se teď mohou vzít. Ona sama chce jen zemřít – ne vlastní rukou. Ale je k sobě tak tvrdá, že doufá v boží odpuštění a vysvobození v brzké, milosrdné smrti.

Po dvou měsících už je Wally velmi zesláblá. Leží netečně kdesi v horách a má zlé myšlenky. Přichází k ní Hagenbach – konečně se uzdravil a nemůže se dočkat, až své záchránkyni řekne pravdu. Afra není jeho milá, nýbrž nevlastní sestra; z ohledu k matce se to tajilo. Josef se Wally vyhybal kvůli tomu všemu, co se o ní říkalo. Ale při zápase o polibek se do ní zamiloval; bylo mu líto toho ošklivého žertu a ještě

Ilustrace ke knižnímu vydání *Supí Wally* z druhé poloviny devatenáctého století

téže noci se vydal k Wallyinu statku, aby ji poprosil za prominutí a vyznal jí svou lásku. Cestou ho však přepadl Vincenc. Oba si navzájem odpustí, vrátí se na statek a žijí několik let šťastně spolu. „Wally a Josef zemřeli brzy, bouře, které jimi zmítaly, uvolnily kořeny jejich životů,“ píše autorka na závěr.

SLOVO DIRIGENTA

Catalaniho opera *La Wally* nepatří mezi nejfrekventovanější tituly v programové nabídce operních domů, přestože mnoho světově proslulých pěvců jako Renata Tebaldi, Magda Olivero, Mara Zampieri, Eva Marton, Mario del Monaco, Francisco Araiza, Michael Sylvester, Piero Cappuccilli mělo toto dílo ve svém repertoáru. V České republice se *La Wally* dokonce úplně poprvé objevuje až při našem současném ostravském nastudování. Jedním z hlavních důvodů, proč toto strhující dílo italského operního verismu nezakotvilo trvaleji v repertoáru operních domů, je skutečnost, že partitura klade na interprety nebývalé nároky, a to nejen po stránce vokální, ale i výrazové. Pěvci se musí vyrovnat s velmi dramatickým a mnohdy hutným zvukem orchestru i častými proměnami emocí. Dalším důvodem může být také zasazení komplikovaného děje do „neoperního“ prostředí. Jde sice o klasický milostný trojúhelník, ovšem některé scény mohou místy působit povrchně a samotný závěr s pádem laviny až komicky. Věříme však, že síla orchestrálního výrazu i strhující melodika vás nadchne. To je ovšem podmíněno kvalitním pěveckým obsazením a promyšlenou jevištní podobou s rozehranými situacemi a vztahy mezi jednotlivými postavami. Jsem velice rád, že pro první české uvedení se podařilo zajistit opravdu výjimečné a renomované domácí i zahraniční pěvce, kteří mají s podobným typem repertoáru nemalé zkušenosti i ze světových jevišť. V *La Wally* se ve velkém intermezzu před čtvrtým jednáním může blýsknout náš orchestr. Nezanedbatelnou úlohu má v této opeře také sbor, který interpretuje několik davových scén, a v samotném závěru pak napomáhá, po vzoru Verdiho *Rigoletta*, vytvořit atmosféru přírodního živlu. Věřím, že ostravské uvedení *La Wally* bude jakýmsi dramaturgickým mezníkem, dílo se stane divácky atraktivním a objeví se i na repertoáru našich ostatních operních domů.

Robert Jindra

V HLAVNÍCH ROLÍCH

EVA URBANOVÁ

– Wally

Tato výjimečná pěvkyně patří již více než dvacet let k předním osobnostem českého operního umění. K jejím nejvýznamnějším uměleckým trofejím patří dvě Ceny Thálie za Kostelničku Buryjovku v Janáčkově *Její pastorkyni*, americká cena Grammy za nahrávku *Celeste Aida – Famous Opera Arias (Nebeská Aida – Slavné operní árie)* a titul Rytíře řádu umění a literatury Francie. V současné době je Eva Urbanová v angažmá v pražském Národním divadle, kde vytvořila řadu rolí – například Alžbětu ve Verdiho *Donu Carlosovi*, Leonoru ve Verdiho *Síle osudu*, Julii ve Dvořákově *Jakobínovi*, Miladu ve Smetanově *Daliborovi*, Matku Míly v Janáčkově *Osudu*, Kostelničku Buryjovku v Janáčkově *Její pastorkyni*, Adrianu Lecouvreur ve stejnojmenné Cileově opeře nebo Minnie v Pucciniho *Děvčeti ze Západu*. V současné době zpívá také mezzosopránové role – Amneris ve Verdiho *Aidě* a Marfu Ignatěvnu Kabanovou v Janáčkově *Kátě Kabanové*. Další velkou výzvou pro dramatický soprán Evy Urbanové je Pucciniho *Turandot*, Cizí kněžna v Dvořákově *Rusalce*, Donna Anna v Mozartovu *Donu Giovannim*, Ortruda ve Wagnerově *Lohengrinovi* (tou debutovala v roce 1998 na jevišti newyorské Metropolitaní opery, kam se v letech následujících vracela jako Santuzza v Mascagniho *Sedláku kavalírovi*, Pucciniho *Tosca* a Cizí kněžna v *Rusalce*). Zpívala na galakoncitech v kanadském Torontu, ve španělské Valencii i Seville, na švýcarském turné účinkovala ve Verdiho *Requiem*, v Mozartově *Requiem* zpívala v Mnichově, v Brittenově *Válečném requiem* v londýnské Royal Albert Hall, v Janáčkově *Glagolské mši* znovu v Londýně a také v Torontu, Vídni a Athénách. V Národním divadle moravskoslezském se dosud Eva Urbanová představila v roli Kostelničky Buryjovky v Janáčkově *Její pastorkyni* a zejména jako Emilia Marty v Janáčkově *Věci Makropulos*, kterou nastudovala přímo pro ostravskou operu. Nyní v NDM vystupuje v titulní roli Catalaniho vzácně uváděné opery *La Wally* a připravuje se na roli Ortrudy ve Wagnerově *Lohengrinovi*.

OLGA ROMANKO

– Wally

Zpěv vystudovala na konzervatoři v Moskvě. V roce 1987 vyhrála prestižní pěveckou soutěž v Rio de Janeiru a zúčastnila se mistrovských kurzů v Teatro Regio di Parma. K nejvýznamnějším rolím jejího repertoáru patří Verdiho Aida, Desdemona (*Otello*), Leonora (*Trubadúr*), Amélie (*Maškarní ples*), Pucciniho Tosca, Madama Butterfly, Turandot, Manon Lescaut, Cileova Adriana Lecouvreur, Leoncavallova Nedda (*Komediantí*) nebo Mascagniho Santuzza (*Sedlák kavalír*). Vystupovala v předních operních domech a koncertních sálech po celém světě, mimo jiné v Teatro Comunale v Bologni, Staatsoper v Hamburku, Bayerische Staatsoper v Mnichově, Deutsche Oper v Berlíně, Staatsoper ve Vídni, Opéra Municipal de Toulon, Teatro Colón v Buenos Aires, Palacio de Bellas Artes v Mexiku, v New Jersey Opera. Spolupracovala s dirigenty Brunem Campanellou, Marcem Armiliatem, Gerdem Albrechtem, Danielem Gattim a dalšími. Vystoupila po boku Plácida Dominga, Josého Cury nebo Renata Brusona. Její diskografie zahrnuje mimo jiné i nahrávku Pucciniho *Sestry Angeliky* pod taktovkou Bruna Bartolettiho pro společnost Decca, dvě nahrávky Verdiho *Requiem* pro Capriccio Digital a Ars Musici a nahrávky Dvořákových oper *Čert a Káča* a *Vanda* pro společnost Orfeo.

GUSTAVO PORTA

– Giuseppe Hagenbach

Zpěv vystudoval na konzervatoři v Cordobě a na Instituto Superiore d'Arte při Teatro Colón v Buenos Aires, kde také debutoval jako Monostatos v Mozartově *Kouzelné flétně*. V roce 1999 přesídlil do Itálie, kde vytvořil například Dona José v Bizetově *Carmen*, Pinkertona v Pucciniho *Madama Butterfly* nebo Arriga ve Verdiho *Sicilských nešporách*. Poté začala jeho kariéra strmě stoupat, spolupracoval s významnými režiséry, jako je Franco Zeffirelli (Verdiho *Aida* v Římě a ve Florencii) či Pier Luigi Pizzi (Verdiho *Aroldo* v Piacenze) a také dirigenti, jako jsou Richard Bonyngé (Verdiho *Lombardané* v Teatro Colón v Buenos Aires), Rafael Frühbeck de Burgos (Bizetova *Carmen* v Tel Avivu) a Yves Abel (*Carmen* v Cagliari). Z jeho dalších rolí jmenujme například rytíře des Grieux (Pucciniho *Manon Lescaut*), Macduffa (Verdiho *Macbeth*), Manrica (Verdiho *Trubadúr*), Polliona (Belliniho *Norma*), Maria Cavaradossiho (Pucciniho *Tosca*) nebo Dicka Johnsona (Pucciniho *Děvče ze Západu*). V poslední době vystoupil s mimořádným úspěchem ve Vídeňské státní opeře jako Canio v Leoncavallových *Komediantech*.

GIANLUCA ZAMPIERI

– Giuseppe Hagenbach

Operní zpěv studoval ve Vídni u jednoho z nejvýznamnějších tenoristů 20. století Franca Corelliho. Již během studií debutoval v roce 1992 v roli Dona José v Bizetově *Carmen* na Vienna Open Air Festival. Od roku 1992, kdy zvítězil v Operní soutěži Mattii Battistiniho v italském Rieti, hostoval v předních operních domech v Itálii (Bologna, Benátky, Janov, Řím, Palermo, Turín ad.) a po celém světě (Bonn, Lima, Curych, Budapešť, Praha, Bratislava, Monte Carlo, Tchaj-pej). Na svém repertoáru má například titulní roli Guntrama ve stejnojmenné opeře Richarda Strausse, kterou zpíval v Teatro Bellini v Katánii, Wagnerova Siegfrieda v *Soumraku bohů* a Tristana, které ztvárnil na hudebním festivalu v tyrolském Erlu, Verdiho Otella, v němž se představil v Ankaře a v Badisches Staatstheater v Karlsruhe. K jeho dalším rolím patří Princ v Dvořákově *Rusálce*, Laca v Janáčkově *Její pastorkyni* a Manolios v Martinův *Řeckých pašijích* – všechny tři role provedl s velkým úspěchem na scéně NDM v Ostravě. Za roli Laci získal Cenu ředitelky v rámci Festivalu hudebního divadla OPERA 2005. K dalším oceněním patří Cena Thálie 2008 za titulní roli Cyrana z Bergeracu v opeře Franca Alfana, kterou nastudoval rovněž pro ostravské divadlo, a v této roli se představil také v Karlsruhe. Angažmá přivedla tohoto pěvce v poslední době například do Teatro dell'Opera v Římě (Princ v *Rusálce*), do Palacio de Bellas Artes v Mexico City (Laca v *Její pastorkyni*), do Teatro Goldoni v Livornu (Giordano – *Andrea Chénier*). K jeho dalším významným rolím patří také Smetanův Dalibor, Brittenův Peter Grimes nebo Loris v Giordanově *Fedoře*. V lednu 2013 se poprvé v Ostravě představí jako Albert Gregor v Janáčkově *Věci Makropulos*.

PROFILY INSCENÁTORŮ

ROBERT JINDRA

– hudební nastudování, dirigent

V roce 1999 absolvoval Pražskou konzervatoř v oboru klasický zpěv. Ve studiu pokračoval v oboru dirigování pod vedením prof. M. Košlera, prof. J. Kasala a prof. M. Němcové, u níž absolvoval v roce 2003 se Symfonickým orchestrem Pražské konzervatoře. Od roku 1999 pravidelně spolupracuje s Dětskou operou Praha (DOP), kde nastudoval a dirigoval tituly: *Brundibár* (Hans Krása), *Otvírání studánek* (Bohuslav Martinů), *Červená Karkulka* (Josef Boháč), *Hry* (J. F. Fischer), *Česká mše vánoční* (Jakub Jan Ryba), *Géniové a děti*, *Malý Mozart* a *Komínček* (Benjamin Britten). S DOP také natočil několik oper na CD. V letech 2000–2008 působil jako pedagog na Pražské konzervatoři, kde nastudoval a dirigoval opery: *Žižkovské dvojzpěvy* (Šimon Voseček), *Dido a Aeneas* (Henry Purcell), *La clemenza di Tito*, *Le nozze di Figaro* a *Kouzelná flétna* (Wolfgang Amadeus Mozart). Od ledna 2001 byl asistentem sbormistra v Národním divadle v Praze. V roce 2001 nastudoval a dirigoval ve Státní opeře Praha světovou premiéru oper soudobého skladatele Vladimíra Wimmera *Rytíř a smrt* a *Jelizaweta Bam*. Na festivalu Mladá Praha 2004 dirigoval *Stabat Mater* od J. K. Vaňhala s Kühnovým dětským sborem a Komorním orchestrem Pražských symfoniků. Spolupracuje s orchestrem Praga sinfonietta, komorním orchestrem Virtuosi Pragenses, Pražskou komorní filharmonií, Českým národním symfonickým orchestrem a orchestrem Národního divadla v Praze, s nímž natočil i CD *Opera nás baví* s předními českými operními pěvci. Od ledna 2004 zastával v Národním divadle v Praze funkci asistenta dirigenta. Podílel se na přípravě oper *Nagano* (Martin Smolka), *Vanda* (Antonín Dvořák), *Montezuma* (Lorenzo Ferrero), *Aida* (Giuseppe Verdi), *Don Pasquale* (Gaetano Donizetti), *Don Giovanni* (Wolfgang Amadeus Mozart), *Tajemství* (Bedřich Smetana), *La fanciulla del West* (Giacomo Puccini), *Falstaff* (Giuseppe Verdi), *Evžen Oněgin* (Petr Iljič Čajkovskij). Spolupracoval také na projektu prvního kompletního provedení tetralogie Richarda Wagnera *Prsten Nibelungův* v Národním divadle v Praze v roce 2005. Od sezóny 2005/2006 v ND působí již jako dirigent (*Don Giovanni*, *Tajemství*, *Falstaff*, *Carmen*, *Così fan tutte*,

Káta Kabanová). Spolupracoval s řadou dirigentských osobností (John Fiore, Asher Fisch a Gerd Albrecht). V roce 2006 začala jeho spolupráce s Deutsche Oper am Rhein Düsseldorf/Duisburg, kde se jako asistent hudebního ředitele Johna Fioreho podílel na přípravě inscenací *Elektra* (Richard Strauss) a *Její pastorkyňa* (Leoš Janáček). V sezóně 2008/2009 v Deutsche Oper am Rhein hudebně připravil operní inscenace českých autorů – Dvořákovu *Rusalku* a Janáčkovu díla *Káta Kabanová*, *Věc Makropulos*, *Příhody lišky Bystroušky* a *Z mrtvého domu*. Podílel se také na přípravě tetralogie *Prsten Nibelungův*. V letech 2005–2008 dirigoval operu *Don Giovanni* v rámci letní stagiony Opery Mozart ve Stavovském divadle v Praze. V dubnu 2007 byl pověřen dirigováním závěrečného koncertu Festivalu hudebního divadla Opera 2007 ve Státní opeře Praha. Na jaře roku 2010 debutoval v Norské královské opeře v Oslu se Straussovou *Ariadnou na Naxu*. Od března téhož se ujal postu hudebního ředitele v Národním divadle moravskoslezském, kde dosud hudebně nastudoval například Massenetova *Werthera*, Janáčkovu *Její pastorkyni*, Verdiho *Falstaffa*, Hindemithova *Cardillaca*, Pucciniho *Bohému*, Janáčkovu *Věc Makropulos* a Dvořákovu *Armidu*. V březnu tohoto roku s obrovským úspěchem nastudoval Janáčkovu *Její pastorkyni* ve Státním divadle Košice.

JAN ŠRUBAŘ

– dirigent

Vystudoval brněnskou JAMU, po absolutoriu působil v opeře Divadla Jozefa Gregora Tajovského v Banské Bystrici, od roku 1981 je dirigentem ostravské opery. Nastudoval zde desítky operních titulů – například *Oberona* (Carl Maria von Weber), *Prodanou nevěstu* (Bedřich Smetana), *Johanku z Arku* a *Rigoletta* (Giuseppe Verdi), *Sedláka kavalíra* (Pietro Mascagni), *Komedianty* (Ruggero Leoncavallo), *Její pastorkyni* (Leoš Janáček), *Židovku* (Fromental Halévy); *Kouzelnou flétnu* a *Così fan tutte* (Wolfgang Amadeus Mozart), *Vlaštovku* (Giacomo Puccini) nebo *Komínčka* (Benjamin Britten). Pravidelně diriguje i tituly baletní – například *Labutí jezero* a *Louskáčka* (Petr Iljič Čajkovskij).

VÁCLAV KLEMENS

– režie

Vystudoval činoherní režii na DAMU v Praze (1987–1992). Jako režisér a umělecký šéf poté působil v ostravském Divadle Petra Bezruče, Slezském divadle Opava a Moravském divadle Olomouc. Od roku 2007 je uměleckým šéfem a režisérem Divadla loutek Ostrava. Pohostinsky režiruje i v dalších divadlech. Na Janáčkově konzervatoři v Ostravě vyučuje herectví, od roku 2008 je rovněž vedoucím hudebně-dramatického oddělení.

DAVID BAZIKA

– scéna

Studoval architekturu na ČVUT (bakalářský stupeň) a DAMU – katedru scénografie (magisterský stupeň) – diplom získal u prof. Ondřeje Nekvasila. Svou činnost dělí mezi práce pro televizi (*Iguo-Igua, Javorový guláš, Balící, PF 77* ad.), film (*Mazaný Filip, Ještě žiju s věšákem, plácačkou a čepicí* ad.), architekturu (rekonstrukce a expozice návštěvní trasy ve staré varně Pilsner Urquell, první fáze přestavby Komorní Fidlovačky ad.). Především ale hostuje na divadelních scénách v blízkém i dalekém okolí dle toho, jak nabídky přicházejí. Má za sebou více než čtyřicet výprav na velkých i malých jevištích v Praze, Olomouci, Plzni, Chebu, Českých Budějovicích, Brně nebo Košicích. Nejčastěji spolupracuje s Národním divadlem moravskoslezským v Ostravě a Divadlem Na Fidlovačce v Praze, s režiséry Radovanem Lipusem (*Elling a Kjell, Nejspíš sníš, Humle Boy, Vrátila se jednou v noci, Hra o Janáčkově, Blázen a jeptiška, Matka; Yvonna, princezna burgundánská* ad.) a Jurajem Deákem (*Funny Girl, Královna Margot, Hledá se muž. Zn: Bohatý, Nejlepší kamarádky, Čaj u královny, Červený a černý, Zkrocení zlé ženy* ad.), ale také se Štěpánem Páclm (*Holky Elky, Osiřelý západ*), Václavem Klemensem (*Tři sestry, Její pastorkyňa, Romeo a Julie* ad.), Peterem Gáborem (*Do naha!*), Januszem Klimszou (*Bambini di Praga, Konec masopustu*), Michaelem Langem (*Dávníkové*), Davidem Drábkem, Zdeňkem Kaločem, Michaelem Tarantem, Alešem Procházkou a dalšími. Spolupracuje s choreografy Igorem Vejsadou (*Requiem, Romeo a Julie*) a Pavlem Strouhalem (*Bomton cup 07*). Příležitostně také natáčí reklamní spoty (*Sazka, Kofola* ad.) a navrhuje divadelní plakáty. Od sezóny 2009/2010 je scénografem a šéfem výpravy Národního divadla moravskoslezského.

SYLVA ZIMULA HANÁKOVÁ

– kostýmy

Vystudovala scénografii na JAMU v Brně. Od roku 1986 pracuje jako kostýmní návrhářka pro divadlo, film a televizi. V letech 1991–1995 pracovala jako výtvarnice Divadla Husa na provázku a spolupracovala s filmovými ateliéry Zlín (animované znělky pro TV). V letech 1990–2007 se věnovala volné tvorbě a autorskému šperku (řada samostatných výstav v Praze, Brně, Vídní). V letech 2000–2009 vystavovala ve spolupráci s Blankou Tesařovou a středoevropským souborem bicích nástrojů DAMA DAMA formou přehlídek šperky (tzv. Šperkopisky). Spolupracovala s divadly po celé České republice (například Divadlo Radost v Brně, Klicperovo divadlo v Hradci Králové, Národní divadlo v Praze, Dejvické divadlo, Divadlo na Vinohradech, Divadlo Na Fidlovačce, Pražské komorní divadlo a další). Nejčastěji spolupracuje s režiséry Vladimírem Morávkem, Jurajem Deákem, Davidem Jařabem, Miroslavem Krobotem, Vlastimilem Peškou, Pavlem Jandourkem a dalšími. Vytvořila kostýmy pro film – *Císař a tambor* (2002), *Vaterland* (2003), *Maharal* (2006), *Hlava-ruce-srdce* (2010); realizace pro televizi – televizní inscenace a pohádky, seriál *Četnické humoresky*; zahraniční realizace – kostýmy pro operu *Turandot* Giacoma Pucciniho ve švédském Göteborgu v režii Vladimíra Morávka (2006), Dostojevského *Něžná* v divadle L'Apostrophe v Paříži (2007) a další.

IGOR VEJSADA

– pohybová spolupráce

Tanečník a choreograf, absolvent brněnské konzervatoře (1975), moskevské stáže na MACHU – Baletní akademii Velkého divadla v Moskvě (1975–76) a bratislavské VŠMU (1995).

Jako sólista Národního divadla v Brně nastudoval řadu rolí (například Benvolio a Merkutio – *Romeo a Julie*, Armen – *Gajané*, Šaman – *Svěcení jara*, Puk – *Sen noci svatojanské*, Šašek – *Labutí jezero*, *Poppelka*) a účastnil se domácích i mezinárodních soutěží. Poté působil v Gyorském baletu (Maďarsko) ve dvouletém angažmá u choreografa a šéfa baletu Ivana Markó. Po návratu do Brna založil v brněnském baletu skupinu New Ballet Brno (1990–1991), se kterou realizoval současnou autorskou tvorbu v úzké spolupráci se slovenským výtvarníkem a scénografem, akademickým malířem Jozefem Bubákem (*Sen* – Richard Strauss, *Rhapsody in Blue* – George Gershwin, *Ulity* – Leoš Janáček). V roce 1992 přijal angažmá v Kibbutz Contemporary Dance Company v Izraeli a dva roky poté v baletu Národního divadla v Mannheimu u šéfa baletu a choreografa Philippa Talarda, se kterým dodnes spolupracuje. Hostoval téměř po celé Evropě i v zámoří, zúčastnil se festivalů v USA, Austrálii, Číně a Japonsku. V Maďarsku a Izraeli získal interpretační, choreografické i manažerské zkušenosti. Rozšířil si taneční optiku a získal řadu kontaktů, které přivedl do Ostravy i se svým tvůrčím potenciálem, jenž je evidentní například v dramaturgické proměně zdejšího souboru. Často se také podílí na choreografii a organizaci uměleckých happeningů souvisejících nejen s tanečním, ale i scénickým a výtvarným uměním.

Choreografie – *Tance Rudolfa II.*, *The Beatles*, *Time of Dance*, *Coppélia*, *Eva*, *Requiem*, *Spor aneb Dotyky a spojení*, *Romeo a Julie*, *Sněhurka a sedm trpaslíků*, *Zázrak v tichu* a další

Operní a muzikálové choreografie – *Kníže Igor*, *Sedlák kavalír*, *Nápoj lásky*, *La traviata*, *Její pastorkyňa*, *Dimitrij*, *Řecké pašije*, *Zvoník u Matky Boží* a další

JURIJ GALATENKO

– sbormistr

Vystudoval dirigování a sbormistrovství na Národní hudební akademii v Kyjevě. Pracoval mimo jiné jako učitel dirigování na konzervatoři, dirigent filharmonického orchestru města Rovno, spolupracoval jako dirigent s ruským souborem Mladá opera. V NDM tvoří od roku 1998, od roku 2000 je sbormistrem operního souboru, kde nastudoval více než čtyři desítky operních inscenací. S operním a baletním souborem NDM a Operním studiem NDM spolupracoval i jako dirigent (mj. *Dvořákstory*, *Aitna*, *Ngoa-É*, *Kolotoč*). Současně je také sbormistrem komorních pěveckých sdružení.

ORCHESTR OPERY NDM

První housle

Vladimír Liberda – 1. koncertní mistr, Petr Kupka – 2. koncertní mistr,
Václav Hlosta, Jiří Ruta, Zdeněk Smolka, Lucie Staňková, Milan Zajíc,
Mária Zezulková

Druhé housle:

Petr Ptošek, Michaela Hrabovská, Hana Bašniarová,
Hana Kuchyňová, Iva Mojžíšková, Ludmila Urbanová,
Michaela Váňová

Violy

Boleslav Gaš, Tomáš Farlík, Miloslav Habusta, Zbigniew Jezowicz,
Vítězslav Mojžíšek, Dušan Ondruška

Violoncella

Radmila Rašková – 1. koncertní mistr, Luděk Hrda – 2. koncertní mistr,
Ilona Kučerová, Tomáš Socha, Martin Šram

Harfa

Soňa Bradáčová

Kontrabasy

Ivan Vričan, Vladimír Veselý, Lumír Kavík, Lukáš Krčec

Flétny

Alice Bubancová, Petr Pícha, Ivana Babczynská

Hoboje

Jana Polášková, Tomáš Filip, Dana Bosáková, Jana Matějková

Klarinety

Dalibor Pukovec, Eduard Rakus, Jana Bednářová

Fagoty

Pavel Pražák, Petr Bubanec, Jakub Baran

Lesní rohy

Vít Jančálek, Pavel Chomoucký, Ján Garláthy, Michal Matys,
Petra Mikesková, Jana Vacková

Trubky

Michal Höpfler, Jakub Klimánek, František Adamík, Mojmír Blašík

Pozouny

Stanislav Strouhal, Albert Eichert, Martin Cupal, Lubomír Konečný

Tuba

Miroslav Pecháček

Bicí nástroje

Petr Podraza, Pavel Švec, Jiří Šajtar

SBOR OPERY NDM*

Soprán

Elena Egorova, Marcela Gurbal'ová, Veronika Holbová,
Margita Jaššová, Andrea Jurčíková, Viera Malíčková, Pavla Morysová,
Nikola Novotná, Iveta Pavlásková, Alice Ruráková, Kateřina Sluková,
Kateřina Svetlíková, Bohdana Šindlerová, Denisa Žídková

Alt

Alena Borková, Andrea Dragounová, Bohumila Fišarová,
Ida Gajdošová, Monika Kratochvílová, Gabriela Lojková,
Renata Marcalíková, Tatiana Pituchová, Lenka Švorcová,
Ivana Tomášková, Kateřina Uličná, Dagmar Urbanová

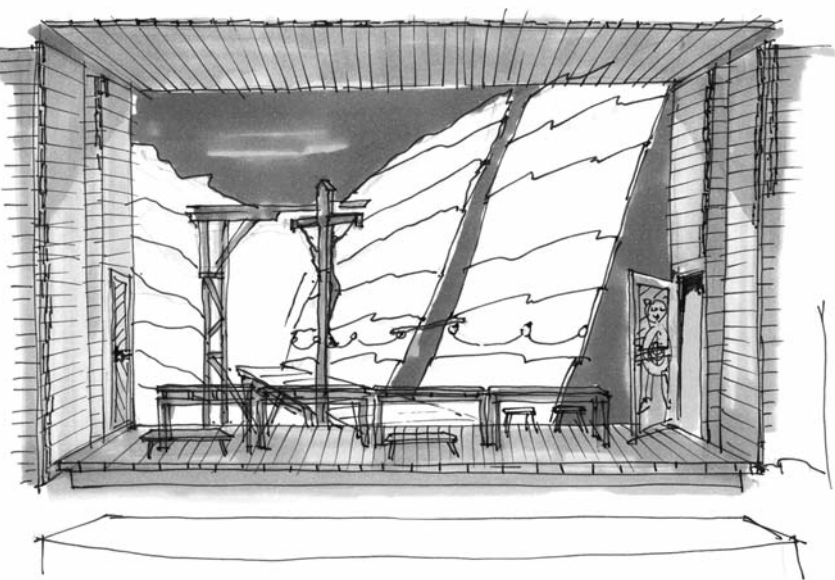
Tenor

Tomáš Bátorla, Aleš Burda, Pavel Ďuríček, Jiří Halama, Petr Krňávek,
Ivo Kroček, Petr Němec, Tomáš Pícha, Adolf Prymus, Jan Rychtář,
Pavel Uskov

Bas

Petr Franiok, Adam Grygar, Petr Jonszta, Pavel Kozel,
František Malina, Vlastimil Nitschmann, Michal Onufer, Jan Soukup,
Tomasz Suchanek, Ivan Tyrlik, Petr Urbánek, Roman Vlkoš,
Waldemar Wiczorek, Sjarhei Zubkevich

* *Ve výčtu jmen jsou uvedeni rovněž externí umělci, kteří se na inscenaci opery La Wally podílejí.*

Alfredo Catalani (1854–1893)

La Wally

(Wally)

Opera o čtyřech jednáních z roku 1892

Libreto Luigi Illica (1857–1919)

podle románu Wilhelmine von Hillern (1836–1916)

Supí Wally – Vyprávění z tyrolských Alp (1873)

Český překlad **Marie Kronbergerová**

Osoby:

Wally	<i>soprán</i>
Stromminger, její otec	<i>bas</i>
Afra	<i>mezzosoprán</i>
Walter, hráč na citeru	<i>lehký soprán</i>
Giuseppe Hagenbach ze Söldenu	<i>tenor</i>
Vincenzo Gellner z Hochstoffu	<i>baryton</i>
Vysloužilce ze Schnals	<i>bas</i>

Horale, pastýři, měšťané, stařeny, venkované, lovci, mladíci, děvčata ze Söldenu a z Hochstoffu

Komparz – potulní muzikanti, venkované, lovci ze Söldenu a z Hochstoffu

Děj se odehrává v Horních Tyrolích kolem roku 1800.

Scénický koncept Davida Baziky – první jednání

PRVNÍ JEDNÁNÍ

Vesnice Hochstoff.

Velké náměstí, na něm spousta stolů. Vlevo Strommingerův dům. Vpravo horská krajina s domky a piniemi. V zadní kulise další domy Hochstoffu, mezi nimi se klikatí do kopce cesta. Výš ve svahu spojuje dvě obrovské skály můstek nad hlubokou propastí, v níž teče řeka Ache. Na konci mostu je velký kříž a na něm je zavěšená lampa. Mezi skalisky stoupá vzhůru klikatá stezka, chvílemi se ztrácí v někdy ostrých, jindy pozvolných zatáčkách, až nakonec zcela zmizí v nerovném terénu. Úplně vzadu jsou velmi vysoké, zasněžené vrcholy Murzollu a Similaunu. Je soumrak.

(Stromminger oslavuje sedmdesáté narozeniny. Popíjí se svými hosty, horaly, myslivci, pastýři a venkovany. Stoly na náměstí jsou bohatě prostřené. Vzadu je terč. Vincenzo Gellner ho na Strommingerovu počest srazí jediným výstřelem z karabiny. Na konci náměstí vesele tančí děvčata a myslivci. Kolem nich postávají hloučky venkovaneček. Když se zvedne opona, Stromminger sedí u stolu. Je veselý a poněkud podroušený.)

ŽENY *(v zadní části jeviště)*

Tra la la, tra la la!

(Gellner zasáhne terč.)

MUŽI

Výborně, Gellnere! Ty jsi ale pašák!

STROMMINGER

(když se ozve smělý výstřel Vincenza Gellnera,

zvedne se ze židle a běží ho obejmout)

Výborně, Gellnere! To byla ale krásná rána!

(ironicky)

Slyšel jsem, že nějaký chlap si v Söldenu

zakládá na tom, že je nejšikovnější myslivec...

ŽENY

(stále v pozadí na scéně, tančí a kývají hlavou do rytmu)

Tra la la!

STROMMINGER

(s úsměvem ukazuje na terč, který Gellner srazil k zemi)

A je tak pyšný, že lehké terče odmítá!

GELLNER

(temně)

Ano... Hagenbach!

STROMMINGER

(ještě více se směje)

To je pravda! Hagenbach! Já jsem znal jeho otce.

Takový nafoukanec...

(když vidí, že se Gellner začíná mračit, rázně přeruší svou řeč)

Ale k čertu s Hagenbachem a těmi ze Söldenu!

(táhne Gellnera, aby se napil, a sám se napije jako první)

Na tebe, milý Gellnere!

MUŽI *(píjí)*

Na tebe, na tebe, Gellnere!

ŽENY

(stále tančí v zadní části jeviště)

Tra la, tra la.

(Pokračuje střelba na terč.)

(Walter přichází zprava.)

STROMMINGER

(když si ho všimne)

Co hledáš, Waltříčku?

WALTER

(jde dopředu)

Tvou Wally...

STROMMINGER

(pokrčí rameny)

Mou Wally?

(zasměje se)

Ha, ha, ha!

A ty myslíš, že ti někdo řekne, kde se schovává?

Jestli v údolí nebo nahoře v kopcích?

Ve větvích pinie nebo v nějaké noře?
Co po ní chceš?

WALTER
Zazpíváme si spolu.

STROMMINGER
To asi spoustu lidí moc potěší!

(Několik lidí se zasměje.)

WALTER
(dotčeně)
Ale kdybyste chtěli, jednu píseň znám. Moc krásnou.

VŠICHNI
(k Walterovi, obklopí jej)
Jen ji zazpívej, Waltře!

WALTER
(pokračuje)
Je o alpské protěži! Smutná, ale lahodná jako polibek.

VŠICHNI
Zpívej! Jen zpívej!

STROMMINGER
Mlčte, vy drbny!
(k Walterovi, otráveně)
Poslechneme si ten zázrak!

*(Všichni Waltera obklopí. Někteří sedí, jiní se opírají o stůl.
Stojí ve skupinkách nebo osamoceně stranou.
Stromminger sedí ve své sesli.
Gellner je usazený obkročmo na lavici.
Walter vezme citeru a dá se do zpěvu.)*

WALTER
Jednoho dne po strmé stezce k Murzollu
kráčela lehkým krokem dívka.
Pomalou stoupala po holé skále!
Dole šuměl vítr, zněl jako vzdálený pláč,

vracel se co veselý zpěv a končil nářkem!
Slunce ji přitom halilo do svých paprsků
a ona stále stoupala po pusté cestě.
Jen oblaka ji doprovázela!
Hahahahá...!
Na vrcholu hory, když dorazila
k bělostnému sněhu...
la la la, poutnice unavená...
(po tyrolsku)
la la la...!

GELLNER
(pro sebe)
Ta nová píseň mi neseď!
Dříve se mi líbila!

WALTER
... rozpustila si copy, sklonila bílé čelo
a řekla: „Ó, sněhu, ó, čisté dítě Boží,
dole z údolí jsem viděla svou zář
a nevyděsil mě ani dlouhý svah!
A tak jsem k tobě přišla.
Toužím být stejně krásná jako ty!“
A hle, sinalé, podivné děvy
se vedle ní zjevily, nadpřirozené přízraky!
Bělostné kapky jí čelo líbají...
a lavina starou horou otřese!
La, la la...!
Ne, neplačte nad smutným osudem,
nad její smrtí...
Tam, pod bělostným sněhem,
žije ta dívka, a je z ní květ!
Ach..., a je z ní květ!

STROMMINGER
Co k tomu dodat! Je skutečně krásná!

VŠICHNI
Opravdu krásná!

WALTER

(ke Strommingerovi, směje se)

Dobrá... to je Wallyina píseň!

STROMMINGER

(je překvapený)

Takhle smutně zpívá moje dcera?

WALTER

(vítězoslavně se usmívá)

A je to ona!

GELLNER

(pro sebe)

Nemýlil jsem se!

(Vzadu za můstkem se ozvou lesní rohy a v dálce zpívají lovci.)

Byl to její zpěv! Běda, Wally, tvé srdce je ledové jako sníh!

(Lesní rohy znějí blíž.)

VŠICHNI

(vesele)

Poslechneme si lesní roh.

(fanfáry se ozývají ze stále menší dálky)

To se vracejí lovci!

STROMMINGER

(podnapilým, chraptivým hlasem, stále sedí)

Vítáme je!

VŠICHNI

Ti jsou určitě ze Söldenu!

LOVCI

(z různých stran přicházejí po silnici do Hochstoffu)

Hej, lovec se vrací, hej, lovec!

Slunce zapadá za obzor.

Ať lesní roh zní ozvěnou!

Ta ta ta ta!

WALTER A DĚVČATA

Zpívají vesele!

(Lovci se objeví na kraji můstku.)

MLADÍCI

Už jsou tu!

MUŽI

Přicházejí!

WALTER A DĚVČATA

Už jdou přes most!

(Lovci přejdou most a blíží se k Hochstoffu.)

VŠICHNI

To je Hagenbach!

STROMMINGER

(mimoděk gestem naznačí, že je zoufalý, ale když se obrátí a spatří lovce přicházející do Hochstoffu, chraplavě zabručí)

Nalijte víno!

VŠICHNI

Tady jsou! Přicházejí!

LOVCI

Vrať se, lovče, vrať! Vrať se!

Kamzík už odchází z údolí.

Ó, jak to zní! Ta ta ta ta!

Západ slunce barví hory do růžova,

zní lesní roh... ta ta ta...

OSTATNÍ

(zdraví je)

Budte pozdraveni, lovci,

ať žijí, ať žijí, ať žijí!

Ať žijí, ať žijí lovci!

(V čele lovců jde nebojácný mladík. Jako trofej nese medvědí kůži namotanou kolem hlavně své pušky. Ještě z ní kape krev. Je to Giuseppe Hagenbach ze Söldenu.)

STROMMINGER

(namáhavě se zvedne a jde jim v ústrety)

Zdravím vás, lovci!

HAGENBACH A LOVCI

My zdravíme vás!

STROMMINGER

Byl dobrý lov?

LOVCI

(ukazují Strommingerovi medvědí kůži, z níž kane krev)

Docela jo... Podívejte, tady!

STROMMINGER

Kdo měl dobrou trefu?

LOVCI

Vy se ptáte, kdo? Takové rány dokáže dát jen Hagenbach!

HAGENBACH

Jednu jedinou! Do srdce!

(Stromminger němě a podmračeně hledí na stopu po ráně, zatímco kolem něj všichni obdivně mručí.)

MUŽI

Za to, jak hubíš medvědy, si zasloužíš metál!

WALTER, LOVCI A OSTATNÍ

Ať žije Hagenbach!

HAGENBACH

(pohrdavě se směje a pobrukuje si úryvek staré písně)

Není to zlato, ne, co lovce pokouší

vrhat se do nebezpečí...

To sláva vystavuje zkoušku jeho odvahy!

VŠICHNI

Ať žije Hagenbach!

HAGENBACH

(posadí se obkročmo na stůl, takže nevědomky sedí částečně ke Strommingerovi zády, a vypráví)

Pomalu jsem stoupal nahoru po strmé stezce a hnala mě představa lovu.

Když najednou rozštípl vzduch plný sněhu

jakýsi řev a přede mnou stál

tenhle obrovský medvěd!

WALTER A OSTATNÍ

(přeruší jej; tiše, s úzkostí v hlase)

A pak? Hrůza! Na stezce? Co bylo dál?

HAGENBACH

Zůstanu stát! Opatrně ho pozoruj!

Vlevo je propast a vpravo příkop!

(pokračuje hlasitěji)

Takže musím bojovat o život,

protože medvěd se blíží!

Posiluje a povzbuzuje mě velká naděje!

Odhodím pušku, s nožem se vrhám

na naježené zvíře!

(popíše to gestem i verbálně)

Tak! Padnu do pasti jeho objetí.

Pevně mě stiskne, dychtivě zaboří drápy...

a už mě zaplavuje krev...

Skoro mě smete k zemi...

WALTER A OSTATNÍ

Drama vrcholí! A pak? Co bylo dál?

STROMMINGER

(provokativně ho přeruší)

Člověk by řekl, že medvědi byli stvořeni jen pro vás!

HAGENBACH

(obrátil se na ně)

Co tím chcete říct?

STROMMINGER

Že existuje muž, který zažil mnoho slavných činů, ale tolik se tím nechlubí!

HAGENBACH

(klidně)

A kdo to je?

STROMMINGER

(poklepe si rukou na hrud')

Stromminger!

HAGENBACH

(směje se a svým smíchem Strommingera podráždí tak, že ten začne řvát)

Ha, ha, ha, ha!

LOVCI

(smějí se)

Ha, ha, ha, ha!

STROMMINGER

Na boj a lov jsem sice starý,
ale v rukou mám ještě dost síly.
Má tvář vám může vyprávět o odvaze,
kterou mám v srdci!

HAGENBACH

Ha, ha, ha, ha!

STROMMINGER

(obrátil se na Hagenbacha a dá mu herdu do zad)
Mám pro tebe jednu radu...

HAGENBACH

A jakou?

STROMMINGER

Nesměj se! Aby ses nemusel červenat!
Kdyby záda tvého otce mohla mluvit,
třeba by ti o Strommingerovi něco pověděla...

HAGENBACH

(zbledne)

Ne, vy lžete!

STROMMINGER

(je bez sebe, vrhne se na něj a řve)

Bůh mě zatrat! Se mnou nikdo takhle nebude mluvit!

HAGENBACH

(chytne Strommingera, prudce s ním smýkne na zem a začne řvát)

Tak budu první!

ŽENY

(křičí)

Ach!

LOVCI

(lidé z Hochstoffu spolu s Gellnerem přiběhnou a brání Strommingera; lovci ze Söldenu se postaví za Hagenbacha a výhrůžně křičí)

Běda tomu, kdo se ho dotkne!

ŽENY

Proboha! Co se bude dít?

(Náhle podivné stvoření prudce vpadne do davu, vráží do lidí a odstrkuje je. Je to zvláštní děvče, prapodivně oděné. Má dlouhé vlasy, neučesané a propletené snítky alpské protěže. Silné paže jsou nahé, hluboké, velké oči jen planou. Je to Wally! Když spatří svého otce na zemi u Hagenbachových nohou, jediným prudkým pohybem chytne Hagenbacha za ramena a silou ho odhodí tak daleko, že muž začne vrávorat.)

WALLY

Kdo se opovážil vztáhnout ruku na mého otce?

HAGENBACH

(zuřivě se otočí, ale když spatří dívku, je nejprve překvapen a jako by se styděl, začne blábolit)

On mě urazil jako první!

(Wally poznala Hagenbacha! V jejím pohledu se objeví hluboká něha. Dívka zbledne a zůstane nehybně stát, nemá, překvapená, oči upřené na jeho tvář.)

STROMMINGER

(mezi tím se zvedl a zuřivě řekně Hagenbachovi)

Mazej pryč, ty rváči.

(k lovcům ze Söldenu)

Pro vás už tu víno není!

HAGENBACH

(úkosem pohlédne na Wally)

To je divné stvoření!

LOVCI

(snaží se odvést Hagenbacha pryč)

Pojď pryč...

STROMMINGER

(k Hagenbachovi)

Ty? Neboj se! Čeká tě mnohem víc než jeden medvěd!

HAGENBACH

Ty prokletý starče! Donutíš mě spáchat tak ubohý čin!

(odejde)

WALLY

(gestem zastaví Hagenbacha, ten se překvapeně obrátí;

Wally už nemluví výhrůžně, ale chvěje se tak, že to zní jako vzlyky)

Nemluv tak! Jsi mladý. Odvážné mládí je zvyklé spíš

na omlouvání než na nenávisť a proklínání...

STROMMINGER

(vztekle)

Co to je za nudné řeči? Mlč, Wally!

(strká ji k domovu)

LOVCI

Jdeme!

(Táhnou Hagenbacha pryč.)

MUŽI

Stromminger je úplně bez sebe!

LOVCI

Jdeme!

ŽENY

Vrátíme se domů!

(Muži a ženy odcházejí různými směry. Wally nehybně stojí ve dveřích domu a pohledem sleduje vzdalujícího se Hagenbacha. Když zmizí, ihned vejde do domu. Zůstanou jen Gellner a Stromminger.)

STROMMINGER

(jako by odpovídal na Gellnerův pohled)

Hagenbach? Nenávidím ho!

GELLNER

(jde k němu blíž)

Jakou cenu má nenávisť otce, když děti...

STROMMINGER

Co tím chceš říct?

GELLNER

Copak jste to neviděl?

STROMMINGER

Nerozumím!

GELLNER

Vaše dcera je bláznivě zamilovaná do Hagenbacha!

STROMMINGER

(otřesený, sinalý)

To si děláš legraci?

GELLNER

Její řeč a potlačovaný pláč to dosvědčují!

STROMMINGER

To je pravda! Bylo to tak, teď si vzpomínám!

GELLNER

(naléhavě)

Pouhé pomyšlení na to, že by vaše dcera mohla být jeho ženou, jsou pro mě taková muka, že horší neznám.

STROMMINGER

(ironicky se pochechtává)

Ha, ha, ha, ha! To bys mě rozesmál.

Moje dcera jeho ženou? Než ten by ji měl...!

(náhle se zarazí, protože ho právě něco napadlo, jde ke Gellnerovi, upřeně na něj hledí a řekne mu)

Vidím! Chápu! Ty ji miluješ!

(než Gellner stačí říct jediné slovo, starý Stromminger zakřičí směrem ke svému domu)

Wally! Wally! ...

(Wally se objeví ve dveřích.)

Vincenzo Geller tě miluje! Jsi jeho nevěsta!

A do měsíce bude svatba.

(Pomalou odejde a nechá je tam samotné.)

WALLY

(klidně ke Gellnerovi)

Ty jsi požádal o moji ruku?

GELLNER

(upřeně hledí k zemi)

On pochopil mé tajné přání...

WALLY

(přistoupí k němu blíž)

Gellnere, prosím tě...

GELLNER

(nehnutě stojí)

Mluv!

WALLY

Ty jsi hodný a já tě považuji za přítele...

GELLNER

A co s tím?

WALLY

Vzdej se mě!

GELLNER

Proč?

WALLY

Protože tě nemiluju!

GELLNER

Já tě miluju moc! Jsi tak hluboko v mém nitru, že myslím jen na tebe.

(téměř pláče)

Láska mě zaplavuje jako vlna, jako tíživá vlna, Wally!

Celý se chvěju v hlubokém opojení!

Odpověz na to vášnivé volání, Wally, a miluj mě!

Náš život bude jedním dlouhým pohlazením, prožijeme ho v opojení nekonečné, věčné mladosti, Wally!

WALLY

(dívá se mu do očí, chladně, hrdě, zřetelně vyslovuje každé slovo)

Nemiluju tě, nikdy tě nebudu milovat, chápeš?

GELLNER

(vztáhne k ní paže a téměř s pláčem v hlase)

Podívej, Wally, poslyš, znovu tě prosím...

WALLY

Ne, nepros! Už tě neposlouchám!

GELLNER

Chci tě! Musíš být mou!

WALLY

V to nedoufej!

(divoce, ale s velkým nadšením, živě)

Jsem svobodná jako světlo a vzduch.

Tvé výhrůžky mě neděsí, Gellnere!

Má vůle je pevná jako skály Oetzů!

STROMMINGER

(přichází zezadu a klidně jde k nim)

Takže, moje hrdličky?

WALLY

(energicky a hrdě)

Poslyšte, otče! Nemiluji ho a nechci ho!

STROMMINGER

Ty ho nechceš?

WALLY

Nechci!

STROMMINGER

Pozor, Wally!

WALLY

Bylo by pro vás snadnější rozsápat mě na oltáři!

On mě nikdy nebude mít!

(sveřepě)

Já se nezměním!

STROMMINGER

(výhrůžně)

Wally!

WALLY

Nikdy!

(Všichni tři se na chvíli ponoří do hlubokého, dlouhého ticha.

Starý Stromminger se tentokrát dokáže brzdít.

Obrátí se na dceru a řekne jí)

STROMMINGER

Vidíš? Už končí den. Dříve než odbije Ave Maria,
buď připravena poslechnout!

Nebo... půjdeš! Můj dům se pro tebe uzavře.

(ke Gellnerovi)

Gellnere, pojď pryč!

(Jdou do domu.)

WALLY

(chvíli zamýšleně stojí, pak se otřeše a rozhlédne se kolem sebe)

No a? Půjdu pryč, daleko,

jako ozvěna kostelního zvonu,

tam, kde leží bílý sníh,

kde jsou zlatá oblaka,

tam, kde naděje je žalem a bolestí!

Ó, veselý dome mé matky,

Wally tě opustí, půjde daleko

a snad se k tobě nikdy nevrátí,

už ji nikdy nespátíš!

Už nikdy!

Odejdu sama a půjdu daleko,

jako ozvěna kostelního zvonu,

tam, kde leží bílý sníh,

odejdu odtud, půjdu sama a daleko,

až tam, kde jsou zlatá oblaka.

Ale mé rozhodnutí je pevné!

Pojďme tedy, cesta je daleká!

Pojďme pryč!

*(Ze zadní části jeviště přicházejí do kostelíčku v Hochstoffu
pastýři a venkované, staří muži a ženy. Je s nimi Walter.
Když přecházejí náměstí, narazí na Wally.)*

VENKOVANÉ A VENKOVANKY

(když spatří Wally samotnou, všichni se překvapeně zastaví)

Kam jdeš tak pozdě a sama, Wally?

WALLY

Můj otec mě vyhnal!

WALTER, VENKOVANÉ A VENKOVANKY

(nanejvýš překvapeni)

Vyhnal tě?

WALLY

Chce, abych si vzala Gellnera...

VENKOVANÉ A VENKOVANKY

Gellnera? Ale kam půjdeš? Kam jdeš?

WALLY

(hrdě, hlavu vzhůru, ukazuje pevnou rukou)

Tam nahoru! Po strmých vrcholech půjdu,
daleko, jako ozvěna kostelního zvonu...

VENKOVANÉ A VENKOVANKY

Zůstaň s námi dnes v noci...

Zítra ráno odejdeš, se sluncem...

WALLY

Ne, chci odejít se sluncem, které zapadá...

WALTER

Sama neodejdeš! Ne! Já půjdu s tebou!

WALLY

(obejme Waltera)

Ano!

WALTER

Půjdeme spolu!

WALLY

Ano!

WALTER

Společně odejdeme! A budeme spolu zpívat!

Sbohem!

(Zvony ještě vyzvánějí Ave Maria. Je noc. Wally a Walter odcházejí po stezce. Na náměstí pastýři a venkované pokleknou k modlitbě. Wally a Walter mizí mezi hochstoffskými domy. V tichu noci se postupně ztrácí jejich hlasy, zpívají píseň o alpské protěži. Lampa u křížku na mostě je rozsvícená a vrhá kolem sebe mihotavé, načervenalé světlo.)

VENKOVANÉ A VENKOVANKY

Zdrávas, Maria, milosti plná, Pán s tebou.

(Venkované se shlukují na konci scény a zdraví Wally a Waltera, kteří pomalu odcházejí.)

WALLY A WALTER

(z horní části stezky)

Jednoho dne po strmé stezce k Murzollu kráčela lehkým krokem
dívka...

Konec prvního jednání

DIVA OCO MORAL SE OSLEBSE!

OTEC

SAKREU

RAMENA
OSTRA!

OLCUNA VEST

OOOOUTH KAZATEC
S PROTIHAYIBL

VOGENOIE KACAPY

OEZNE PUNCOY

IEMZY

PRACOUM NAUZY

PRACOUM NAUZY

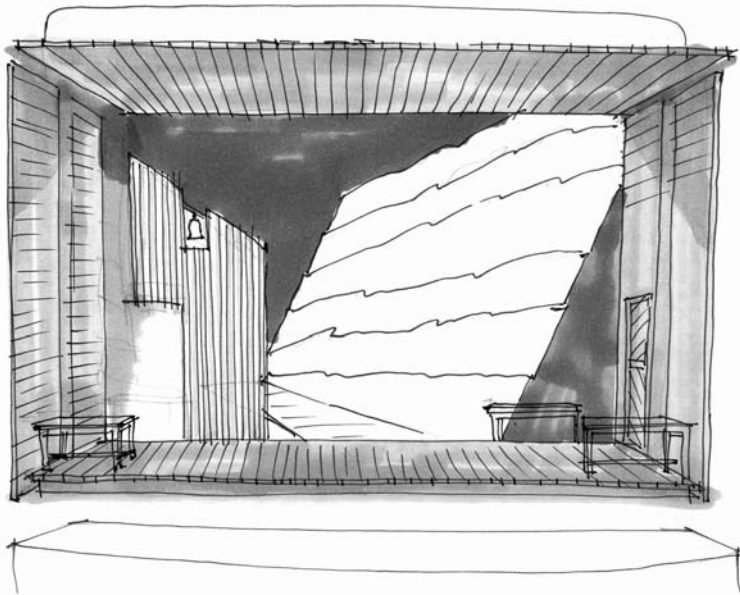
ANUR
HETTNER

SVATOPUK
SEMA

DIVA OCO MORAL VSEK ELEZ

Kostýmní návrhy Sylvy Zimuly Hanákové (Stromminger a Gellner)

DRUHÉ JEDNÁNÍ

Náměstí v Söldenu.

Na konci jeviště je kostel s širokým vstupním schodištěm.

Po celé délce jeviště jsou v prostoru vyhrazeném tanci napříč nataženy pruhy barevného plátna.

Vpravo je hostinec Aquila (U orla).

Okna, dveře, stoly, lavice, všechno je ozdobeno větvičkami a květinami.

Barevné drapérie, větve a girlandy visí i z oken a výklenků.

Celá ves je slavnostně vyzdobena. Je svátek Božího těla.

Náměstí je plné přecházejících lidí. Někteří diskutují, jiní se pozdraví a jdou dál, další se smějí nebo se baví v hloučcích.

Na malém náměstí ožily a jsou v pohybu všechny pestrobarevné a pitoreskní tyrolské kroje.

Je tu i vysloužilec ze Schnalsu, sedí před ohromným pohárem piva,

v hloučku mladíků, pije, směje se, diskutuje a občas na adresu krásné Afry (majitelka hospody U orla), která se má co ohánět, zamumlá cosi, co ihned vyvolá veselí těch, kteří to slyší.

Tam, stranou, je i Gellner, i on je svátečně oblečený, ale smutný, zachmuřený a zamlklý. Jak se během jednoho roku změnil!

Neboť od onoho večera v Hochstoffu, kdy jej Wally odmítla a sama byla vyhozena otcem z domova, uplynul už rok.

NĚKOLIK DĚVČAT

(procházejí náměstím a šuškejí si)

Uprostřed davu, který se točí kolem,
je krásné procházet se ve sváteční dny.

JINÁ DĚVČATA

(s veselým smíchem přecházejí po jevišti)

Tam je kluk, který po mně touží!

VŠECHNA DĚVČATA

(ukazují prstem)

A tam další, který po mně kouká!

(Děvčata přecházejí kolem stolu, kde sedí, pije, hihňá se a kouří vysloužilec ze Schnalsu.)

MLADÍCI

(prohlížejí si děvčata)

(hlavovými tóny, po tyrolsku)

Kdybych se já měl teď oženit,
z těchto dívek bych žádnou nechtěl!

Jsou příliš nestálé v lásce
a koketu bych si nevzal do domu!

STAŘENY

*(jdou přes náměstí do kostela, po očku pozorují
mladá děvčata a brumlají si)*

Už zvoní zvony a modlitby zní ozvěnou...

Ony Boha neposlouchají...

ale smějí se a štěbetají...

Nemyslí na nic jiného
než na rozkoše, kokety...

a na šaty a na hejsky,
kteří se kolem nich točí!

MĚŠŤANÉ

(potměšile se smějí)

Ó, ctihodné a moudré babky,
cože tak horlivě jdete do kostela?

Tolik let uplynulo, že si sám pán Bůh
už nepamatuje prohřešky vašeho mládí!

NĚKOLIK DĚVČAT

Tam je hoch, který po mně touží!

JINÁ DĚVČATA

A tam další, který po mně kouká!

MLADÍCI

Kdybych se já měl teď oženit,
z těchto dívek bych si žádnou nevybral!

VŠICHNI

Zvoní k ranním modlitbám! Je sváteční den!

(Stařeny spěchají do kostela.)

VYSLOUŽILEC

(kouří dlouhou porcelánovou dýmku;

obráť se na kolemstojící)

Teď, cestou, jsem jich potkal dost,
veselé hloučky a mladé, krásné dívky!

VŠICHNI

Zvoní k ranním modlitbám! Je sváteční den!

(Přichází Hagenbach a jde si sednout k vysloužilci.)

MUŽI

(vstanou)

Pro nás je to veselý a sváteční den!

VYSLOUŽILEC

*(náhle se zvedne, rozhledne se po náměstí a prstem
ukáže na Waltera, který právě přichází, je naparáděný
a zvědavě a trochu vyzývavě pokukuje po ženách)*

Vidíte ho, Waltříček, celý ve svátečním.

MUŽI

(výsměšně)

Ó, náš malý svůdce!

STAŘENY A DĚVČATA

(cestou do kostela se srazí s Walterem)

Ó, to je krásná vestička!

VYSLOUŽILEC

(ironicky k Walterovi)

Snad už neházíte očkem po vdaných ženách?

WALTER

(podrážděně k vysloužilci)

Ať si každý dělá, co chce. Vy můžete pít?

Já milovat krásné ženy!

VYSLOUŽILEC

Haha! Právě jsem potkal tvou paní, jde sem na slavnost...

WALTER

(podrážděně)

Nemám žádnou paní!

VYSLOUŽILEC

(pochichtává se)

Ale no tak! Chtěl jsem říct tu, která ti dala tak honosné šaty!

WALTER

(zuří)

Wally je jenom moje kamarádka!

(Jde pryč.)

(Hagenbach si mezitím sedl ke stolu před hospodou U orla. Afra hned přiběhne, usměvavá a šťastná. Všichni se zastavují u Hagenbacha. Někdo mu stiskne ruku, jiný ho pozdraví, další se s ním napije.)

MLADÍCI

(dál si povídají s vysloužilcem)

Přijde sem Wally?

VYSLOUŽILEC

Ano.

(tajemně)

Teď když starý Stromminger odešel do pekla, ona běhá po slavnostech a baví se!

GELLNER

(vrhne zachmuřený pohled na Hagenbacha)

(Ta nešťastnice sem přijde kvůli němu!)

(Mimoděk udělá výhrůžné gesto, pak se náhle zvedne a ztratí se v davu.)

VYSLOUŽILEC

(dál podněcuje mladíky)

Kupředu, hoši! Ruka Wally znamená mít se dobře!

HAGENBACH

(pohrdavě)

Ne! Takovou manželku bych nechtěl!

Ta není stvořena pro lásku, ale pro nenávisť!

NĚKOLIK MLADÍKŮ

(pitvoří se po Hagenbachovi)

Ne! Takovou manželku bych nechtěl!

JINÍ MLADÍCI

Ne! Takovou manželku bych nechtěl!

VYSLOUŽILEC

(potměšile jim odsekne)

Slyšel jsem, jak víckrát opakovala,

že jí žádný muž nedokázal vzít polibek...

MLADÍCI

Ta je ale pyšná!

HAGENBACH

(domýšlivě)

Chci ji znovu vidět a zatančit si s ní!

(Stařeny a děvčata mezitím šly do kostela.

Muži se zase posadili ke stolům v hostinci, pijí a hrají.)

AFRA

(jde blíž k Hagenbachovi, mazlivě)

Ne, ty si nesmíš zahrávat s láskou.

Srdce marně odolává její vůli

Ta vyloudí pláč z každého oka.

Ne, ty si nesmíš zahrávat s láskou!

VYSLOUŽILEC

(filozofuje)

Mladí lidé rádi vtipkují!

WALTER

(vrátil se, když slyšel, že se mluví o Wally, zvolá jako výzvu)

Nikdo nedokáže Wally zlomit.

AFRA

Ne, ty si nesmíš zahrávat s láskou.

VYSLOUŽILEC

Pozor, láska je bohužel dost mazaná!

HAGENBACH

(pohrdavě pokrčí rameny)

Jste k smíchu!

WALTER

Ona si jen dělá legraci!

AFRA

Ne, ty si nesmíš zahrávat s láskou.

HAGENBACH

Já a bát se? Já a bát se? Na to jsem příliš odhodlaný.

VYSLOUŽILEC

Mladí tak rádi žertují!

HAGENBACH

Jsem až příliš odhodlaný!

WALTER

Ha, ha, ha!

AFRA

Ne, ne, ne.

VYSLOUŽILEC

Ha, ha, ha!

WALTER

Ona se chce jen bavit, ale žádnou lásku si do srdce nepustí!

Wally nikdo nedokáže zlomit. Ne!

S láskou nesmíš žertovat.

Ha, ha, ha, ha! Ona se chce jen bavit!

AFRA

Ne! S láskou nesmíš žertovat.

HAGENBACH

Já se rád bavím s pyšnými ženami, ale sám si žádnou lásku do srdce nepustím!

Ha! Vy jste mi k smíchu! Já a bát se?

Na to jsem příliš odhodlaný!

VYSLOUŽILEC

Když muž zamotá ženě hlavu, je z toho celý divý!

Ale pozor, láska je prohnaná!

MLADÍCI

Ha, ha, ha, ha!

HAGENBACH

Ha, ha! Jste mi k smíchu!

WALTER, AFRA A VYSLOUŽILEC

Ne! S láskou si nesmíš zahrávat.

Její vůli srdce marně odolává!

A každého dokáže dojmout k pláči.

Ne, s láskou si nesmíš zahrávat!

(smějí se)

Ha, ha, ha!

HAGENBACH

Já a bát se? Já a bát se?

(směje se)

Ha, ha, ha!

WALTER, AFRA A VYSLOUŽILEC

(když vidí, že přichází Wally)

Tady je, je tu!

(Je to skutečně Wally! Po výkřiku plném překvapení následuje další, tentokrát obdivný.)

MLADÍCI

(šeptají si)

Ta je krásná!

AFRA

(k Hagenbachovi, který se úmyslně neotočí, aby se na ni podíval)
Úplná královna... A ten nádherný perlový náhrdelník!

(Wally je okázale krásná a okázale oblečená do honosných sametových šatů. Na krku má nádherný perlový náhrdelník. Doprovází ji několik kamarádek.)

WALTER

(jde k Wally)

Konečně jsi dorazila!

WALLY

(k Walterovi)

Jsi to ty, můj milý Waltře?

MLADÍCI

(vstanou od stolu)

Vítáme tě, Wally, jestli si chceš zatancovat...

NĚKTERĚJ

Pověz! Zatančíš si se mnou?

JINÍ

A pak se mnou?

WALLY

(přerušuje je)

A proč ne?

*(Na Hagenbachův pokyn Afra jde a přinese Wally pohár. Pak se vrátí k Giuseppovi. Wally ji sleduje pohledem, všimne si Hagenbacha a odloží pohár, aniž by se napíla.)
Já budu tančit, s kým budu chtít, pro potěšení z tance!*

VYSLOUŽILEC

(zapojí se do hovoru)

I líbací tanec?

WALLY

(provokativně)

Já vím, že vaše děvčata dělají, že nejdou tancovat proto, že je lákají polibky! To já ne! A pak...

VYSLOUŽILEC

A pak?

WALLY

Asi by bylo těžké ukrást mi jen jediný polibek!

VYSLOUŽILEC

(naléhavě)

A kdyby se to stalo?

WALLY

Dosud mě líbaly jen paprsky slunce a vítr, perlivá rosa a hvězdy na nebesích.

Dostala jsem květinový polibek i luční.

I bělostný sníh mi vtiskl polibek.

Boží ptáčky mě políbili křídly...

Zatím tedy Wally dostala jen polibky z přírodní říše.

*(Tvář a oči jí planou, je pohroužena do svých myšlenek. Pak se náhle její bělostné čelo zachmuří. Pohledem zalétne k Afře a Giuseppovi. Povídají si a jí si nevšímají. V očích jí zablýskne a téměř jako výzvu pronese k mladíkům slova plná pohrdání.)
Který muž by mi asi dokázal ukrást tak vzácný dar?*

VYSLOUŽILEC

A kdyby to někdo svedl?

WALLY

Takový muž... by byl můj!

*(Vezme Waltera pod paží a jde pryč.)
(Když prochází kolem Hagenbacha, nejprve na něj pohlédne koketně, pak tak pronikavě, že jím to otřese.)*

VYSLOUŽILEC

(ironicky)

No tak, mládeži! Polibek pro Wally má cenu blahobytu!

MLADÍCI

(otevřenými dveřmi kostela je slyšet pomalá varhanní melodie)

Bude mše! Půjdeme do kostela... Jdeme...

Pak se zase uvidíme při tanci!

(Mladíci se pomalu ubírají do kostela. Afra se vrací do hospody.)

HAGENBACH

*(celý rozrušený vstane a cestou do kostela si říká pro sebe)
Ještě jeden takový pohled!*

(Walter a Wally, která se s kamarádkami opozdila, aby si upravila závoj, se právě také chystají vstoupit do kostela, když se z postranní uličky vlevo vynoří Gellner a zastoupí jim cestu. Wally se zastaví a naznačí Walterovi, že chce být sama.)

ŽENY

(z kostela)

Svatá Marie, pros za nás.

WALLY

(chladně se obrátí na Gellnera)

To jsi ty?!

GELLNER

Ano, já...

WALLY

Od té doby, co jsem tu paní, ty jediný, z mých blízkých, jsi za mnou nepřišel...

GELLNER

Neměl jsem odvahy...

WALLY

Nezapomněla jsem na tebe!
Jednou jsi byl hluchý k mým prosbám
a já byla kvůli tobě vyhnána...
Dobrá, dnes vyženu já tebe!
Ale nechci být nevděčná...
(podá mu váček s penězi)
Tumáš! To jsou peníze! A odejdi!

GELLNER

Já od tebe nic nechci...
(odstrčí sáček, který mu Wally podává, pak energicky)
Já tě miluju, pořád, a ještě víc než dřív!
Ach, podívej se na mě, jak se kvůli tobě ničím...

WALLY

(směje se)

Ha, ha, ha!

GELLNER

V touze...

WALLY

(směje se)

Ha, ha, ha!

(žensky ho mučí)

Moje babička kdysi zpívala tuhle zvláštní píseň:

(mluvní díkci)

„Tak už to na světě chodí:

V lásce není větší potěšení,

než nenávidět muže, který vám dal srdce.

Ty pláčeš, chlapče? A ty, krásný rytíři, ha, ha, ha,

proč jsi tak smutný a zachmuřený?

(výsměšně)

Nerina se zpěčuje tvé touze?

Tvá dáma se ti posmívá, když trpíš? Ha, ha, ha!

Tak už to na světě chodí:

Láska navždy spojila smích a pláč!“

GELLNER

(s očima plnými slz, prosebně)

Nesměj se!

WALLY

(provokuje ho smíchem)

Dneska jsem dost veselá!

GELLNER

(upřeně jí hledí do tváře)

To není pravda!

WALLY

(zvážní a je rozrušená)

Co ty o tom víš?

GELLNER

Odpověz... Proč ty, dřív taková divoška,
se teď zdobíš perlami a běháš po poutích!

Ty běháš za láskou...

WALLY

(prudce ho přeruší)

To není pravda!

GELLNER

(neúprosně na ni doráží)

Lžeš! Já tvoje srdce dobře znám...

(jde k ní blíž, ztiší hlas a šeptá)

Víš, proč jsem tě získal od tvého otce?

Protože jsem mu řekl, že Giuseppa miluješ!

WALLY

(divoce a nezkontrolovatelně vybuchne, jako by ho chtěla proklít)

A mám nezřízenou radost, když tě mohu trápit!

GELLNER

Je mi tě líto!

(s plnou vážností, ale laskavě)

Kdybys ty, Wally, dokázala zapomenout!

Mohli bychom žít tak šťastně!

(přeruší svou řeč, pak s obrovským nasazením)

Jako otrok tvých krásných očí,

klečel bych ti v prosbě u nohou,

a ctil bych tě, jako se ctí nebe!

(poklekne, líbá jí lem šatů, pak nesmírně vášnivě)

A dlouhým pohlazením, nekonečným opojením,
věčnou mladostí bude náš život! Wally! Wally!

WALLY

No tak, vstaň! Nepros! Já tě nemiluji.

Tak to je.

(chvíli mlčí a přemýšlí)

Miluju Giuseppa.

GELLNER

(prudce se zvedne, je bez sebe vzteky)

Ty prokletá! Ale nebudeš ho mít,

protože se bude brzy ženit!

(Směje se v záchvatu zuřivosti.)

WALLY

Ach, ne! Gellnere, ty lžeš! Abys mě potrápil, lžeš...

GELLNER

Tak se na to zeptej krásné Afry.

*(Wally to zasáhlo, zbledne, najednou ji opouštějí síly,
zavravorá a opře se o stůl.)*

A co teď? Proč se nesměješ?

WALLY

(přepadnou ji obavy, přemýšlí o tom, tiše)

Před chvílí tam stáli těsně u sebe, povídali si,

smáli se spolu a jejich hlavy se dotýkaly,

proboha, člověk by si řekl

(vzlyk jí přeruší řeč)

že si vyměňují polibky!

GELLNER

(ironicky)

Moje babička kdysi zpívala tuhle zvláštní píseň...

WALLY

Mlč...

GELLNER

(mluvní dikcí)

“Tak už to na světě chodí

(výsměšně)

Nerina se zpěčuje tvé touze?”

WALLY

(výhrůžně)

Ale ještě jeho ženou Afra není...

GELLNER

Tvá dáma se ti posmívá, když trpíš? Ha, ha, ha!

Tak už to na světě chodí!”

WALLY

(prudce)

Já ho miluju, miluju ho

a nikdo nemůže číst v knize osudu.

*(Je úplně bez sebe. Jako šílená tluče do stolu, kde je ještě pohár,
který jí přinesla Afra. Afra příběhne. Wally je tak rozrušená,*

že si nevšimne, že z kostela už vycházejí lidé a náměstí je zase v pohybu a plné různých zvuků.)

AFRA

Co si přeješ, Wally?

WALLY

(chytne pohár, prudce s ním mrskne o zem, až si potřísní šaty, a křičí)

Je pravda, že takové patoky mohou chlemtat jen tvoji frajeři!

AFRA

(propukne v pláč)

Proboha!

WALTER A SBOR

(obklopí Afru a Wally)

Co se stalo, Wally?

WALLY

Nic!

(k Afrě)

Proč teď pláčeš? Neboj se, já vím,

jak se utírají děvečkám oči!

(vytáhne z kabelky minci, pustí ji Afrě k nohám a řekne jí)

Tumáš! Směj se!

HAGENBACH

(který, sám neviděn, sledoval celou scénu, pomalu přijde blíž k Afrě,

sehne se, sebere zlatou minci a hodí ji potulným muzikantům)

To bohatá paní z Hochstoffu vám platí.

Tak do toho! Jeden tanec, nějaký hodně veselý!

VŠICHNI

Ať žije! Ať žije!

WALLY

(pro sebe)

(To jsem ale chudinka. Vincenzo nelhal!)

HAGENBACH

(utěšuje Afru)

Neplač, Afro... Pomstím tě!

MLADÍCI

(k Hagenbachovi)

Pojď tancovat...

HAGENBACH

(k mladíkům)

Ano, budeme tancovat, ale napřed chci uzavřít sázku...

MLADÍCI

A jakou? Posloucháme!

HAGENBACH

Deset rýnských zlatých na to, že Wally ukradnu polibek!

MLADÍCI

(smějí se)

To je divná sázka!

HAGENBACH

Tak co?

MLADÍCI

Budiž! Jsme pro!

(Náměstí se vmžiku promění v obrovský taneční sál.

Sražené stoly poslouží jako pódium pro muzikanty.

Na lavicích, sesazených do půlkruhu, sedí staří muži a ženy a měšťané.

Děvčata se zavěšují do mladíků, kteří je zvou k tanci.

Hagenbach si sundá klobouk, vytáhne z něj orlí pířko

a znovu ho tam zastrčí, ale opačným koncem, což podle lidových zvyků v Söldenu znamená, že jakákoli přísaha, slib, dané slovo neplatí. Nikdo si toho nevšimne, jen Gellner, který se vmísil do davu, stojí poblíž pódia pro muzikanty a nespouští z Hagenbacha zrak.)

GELLNER

(když vidí, že Hagenbach přechází náměstí směrem k Wally, jde k ní rychle blíž a pošeptá jí do ucha)

Pozor, Wally!

(poodejde od ní)

HAGENBACH

(galantně)

Dlouho jsem si přál si s tebou zatančit.

WALLY

(polichocena)

Jen jestli nelžeš!

HAGENBACH

(jako by přísahal)

Je to pravda!

WALLY

(podívá se pochybovačně)

Přitom se tak divně díváš!

(smutně)

Bylo by kruté mě podvést...

HAGENBACH

(trochu tlačí Wally do tance)

Pojďme si zatančit!

(Začíná tanec. Tančí i vysloužilce a Walter.)

VŠICHNI

Již vroucí zpěv letí ovzduším,

lehce jako vlaštovka, zní trylkem slavičím.

Svižně a rychle hlasivky se chvějí...

Květiny voní, vzduchem znějí

oslavné písně na lásku.

(Na pozadí ještě bouřlivě probíhá boj o polibek. Po každém polibku následuje smích a potlesk. Walterovo vítězství vyvolá dlouhý smích.

S každým polibkem ubude jeden taneční pár. Už pokračuje

jen velmi málo dvojic. Pozornost vysloužilce a mladíků,

kteří slyšeli sázku, ale přitahuje Hagenbach a Wally,

navíc ji podněcuje chování tohoto páru. Dalo by se říci, že tančí, aniž by si to uvědomovali a často se zastavují a povídají si, takže jejich vzájemný soulad už není dán hudbou, ale tím, co vychází z jejich rtů.)

HAGENBACH

(náhle jej rozruší to, co mu Wally řekla, přestane tančit a vzrušeně jí řekne)

Ne! Mluv! Chci to vědět! Cos to řekla?

WALLY

(mluví dál, skoro jako proti své vůli)

Spočinout na tvé hrudi...

zapomenout na svět a na Boha...

stále tvému srdci nablízku...

to bylo mým snem...

HAGENBACH

(překvapený a dojatý)

A já si, děvče, vždycky myslel, že máš srdce prázdné!

WALLY

(pokračuje)

Ale jednoho dne mi řekli, že mě nenávidíš...

HAGENBACH

(rozrušený, vřele, skočí jí do řeči)

Nikdy jsem k tobě nechoval nenávisť, to přísahám...

Věř mi!

(Pokračují v tanci.)

VYSLOUŽILEC

Je to hanba, lovit polibek slovem.

STAŘENY

Ne, to není pravda!

MLADÍCI

V milostné hře má zvítězit jen tanec!

HAGENBACH

*(najednou se zase zastaví; tentokrát se snaží
uvolnit se Wally z náručí; je velice bledý, unaveně)*
Ne, já už nechci tančit!

WALLY

(zadržuje ho, dál na něj mluví, žertuje a laškuje s ním)
K mému růžovému rtu se ostýchává,
ustrášená ústa nedostanou...

HAGENBACH

(ještě víc rozrušený, chvěje se)
Nechme toho! Vyhrálas!

WALLY

Ha, ha, ha! Proč jsi mě tedy vyzval?

(Tanec pomalu skomírá. Na pozadí jeviště se ještě tančí.)

HAGENBACH

(prudce, přitiskne se k Wally)
Proč? Ty se ptáš proč?

VYSLOUŽILEC

(k mladíkům)
Pozor! Už to bude!

HAGENBACH

Protože jsi krásná, Wally...

STAŘENY

Každý má právo mluvit!

MLADÍCI

To není pravda!

HAGENBACH

Protože máš hluboký pohled... lahodně mluvíš...

STAŘENY

Je to ta nejzdvořilejší zbraň, která činí boj krásným!

DĚVČATA

(v pozadí)
Ano, pojďme tančit!

HAGENBACH

V tvých bělostných zubech je skryté kouzlo...
Na tvém růžovém rtu je život a láska!

VYSLOUŽILEC

Pozor! Pozor!

HAGENBACH

Pevným poutem duši svazuje...

DĚVČATA

Svižně a rychle hlasivky se chvějí...

HAGENBACH

... tvůj hebký vlas mě k sobě těsně poutá!

*(V tu chvíli se Vysloužilec odpoutá od skupinky mladíků,
kteří se zajímají o boj mezi Hagenbachem a Wally,
a jde podnítit zvědavost žen tím, že jim vypráví o sázce.
Všichni se pomalu blíží k dvěma tanečnickům a obklopí je.)*

WALLY

Ach, mlč, mlč! Už tě nechci poslouchat.
Ty lžeš! Lžeš!

HAGENBACH

(prudce se zastaví, se slzami v očích)
To přísahám!

WALLY

(prudce)
Nepřísahej!

HAGENBACH

Věř mi, je to pravda!

WALLY

(sinalá v tváři)
Ne, jiné dívce jsi přísahal lásku...

HAGENBACH

A ty mě tu už hodinu pekelně mučíš, Wally!
Zabíjíš mě!
Ty se mi posmíváš! Wally! Wally!

WALLY

(se slzami v očích)
Posmívat se tobě? Nevidíš, že tě miluji,
jsem tebou unesena a prožívám nový život...

HAGENBACH

(okouzlený, chvěje se)
Proč mi tedy odpíráš opojení svého polibku?

WALLY

(naříká)
Běda!

HAGENBACH

(násílím ji obejmě)
Tak! Tak tě chci mít! Budeš navždy moje!

WALLY

(vzdychne a oddá se mu)
Vezmi si mě!

*(Hagenbach ji líbá na ústa. Zmatený řev plný potlesku,
výměšných výkřiků a smíchu vybuchne kolem nich jako uragán.)*

VYSLOUŽILEC, ŽENY, MLADÍCI A MĚŠŤANÉ

Ha, ha, ha! Wally byla políbena! Afra je pomstěna!

*(Mladíci obklopí Hagenbacha, ten na ně hledí jako ve snách
a vzpomene si na sázku.)*

WALLY

(otřesená z toho smíchu, nechápavě hledí na Hagenbacha)
Co to říkají? A proč se smějí?

(Mladíci táhnou Hagenbacha do hospody.)

GELLNER

(jde blíž k Wally)
Nešťastnice! Proč jsi mi nevěřila?

WALLY

Krutá pomsta! On mě podvedl!

MLADÍCI

Jdeme pít!

VYSLOUŽILEC

Jdeme pít!

MLADÍCI

Afro, to je tvé nejlepší víno!

*(Wally je bledá, skelným pohledem bez slzí hledí upřeně před sebe.
Gellner a Walter stojí vedle ní, ale ona vidí jen jediného.
Muže, který k ní stojí zády. Snad ještě doufá! Místo toho ji však
obklopí stařeny, děvčata, všechny ženy ze Söldenu,
posmívají se a chichotají.)*

ŽENY ZE SÖLDENU

Když nějakého manžela seženeš,
přineseš mu, Wally, polibek, ha, ha, ha,
který Bůh nepožehnal! Ha, ha, ha!

(Gellner a Walter si stoupnou k Wally.)

GELLNER

No tak, pojď! Jdeme!
(ukážou na Hagenbacha, který se snaží otupit se alkoholem)
Podívej se na něj, tam! Vidíš ho?

VYSLOUŽILEC

(přítukne si s Hagenbachem)
Není větší potěšení, než pěkně plná sklenice.
Ach ano, věřte mi,
(vyprázdní pohár)
jiné není! Ať žije Hagenbach!

MLADÍCI

Ať žije!

WALLY

(upřeně hledí na Hagenbacha, chňapne Gellnera a řekne mu)

Pověz. Ještě mě chceš?

GELLNER

(prudce)

Pořád!

WALLY

(stále hledí na Hagenbacha, pevně)

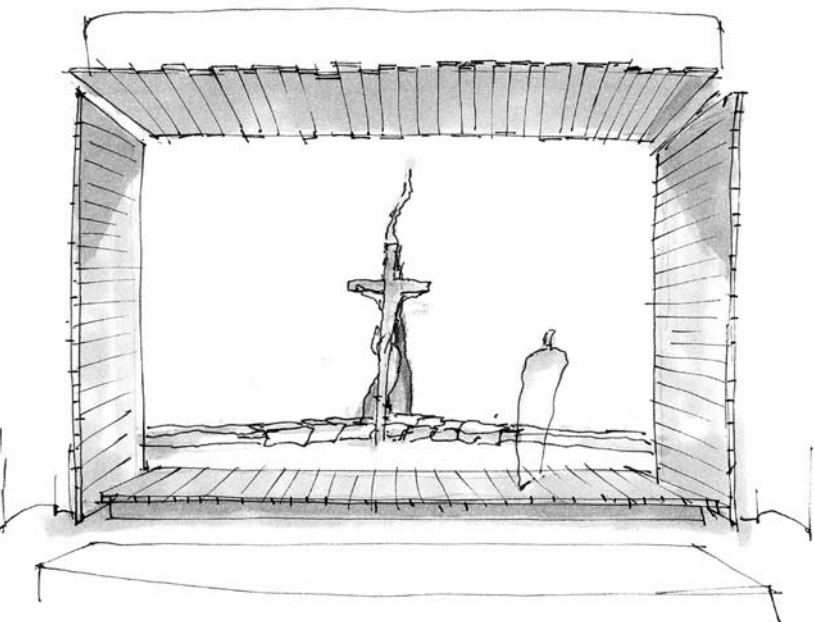
Chci, aby zemřel!

Konec druhého jednání

Kostýmní návrh Sylvy Zimuly Hanákové (Afra)

TŘETÍ JEDNÁNÍ

Hochstoff.

Scéna je rozdělená. Vpravo je Strommingerův dům – nyní dům Wally; v popředí její ložnice. Na druhé straně jedna ulice v Hochstoffu, vlevo ji lemují domy. Z ulice se malými dvířky vejde do Wallyina pokoje.

Po obou stranách vstupních dveří jsou okna. Vzádu na obzoru je jako v prvním jednání Murzoll a Similaun, jen z jiného úhlu. Můstek je dost blízko k divákům, stezka, která k němu vede, je pokračováním hochstoffské ulice. Nastává večer.

Lampa u krucifixu je rozsvícená.

(Ve Wallyině pokoji: Pokoj je ponořen do hluboké tmy.)

(Na ulici: Hochstoffští se po skupinkách vracejí ze slavnosti v Söldenu. Chodí po čtyřech či šesti, muži i ženy. Pomalu přecházejí most a v tichosti se vracejí domů. Jako poslední jde Wally, doprovázená Walterem. Wally má na sobě ještě nádherné sametové šaty, ale květiny, které je zdobily, jsou všechny potrhány. Je pohroužena do mučivých myšlenek. Ztěžka, jako by o sobě ani nevěděla, následuje Waltera.)

(Ve Wallyině pokoji: Walter otevře dveře a pustí dovnitř Wally. Pak jde za ní. Zavře dveře a rozsvítí lampu. Wally zůstane nehybně stát uprostřed pokoje.)

(Na ulici: Vincenzo Gellner přichází odzadu, pomalu prochází hochstoffskou ulicí a vstoupí do jednoho z domů, které ji lemují. Je velmi temná noc.)

WALTER

Odvahu, Wally!

WALLY

(stále přemýšlí)

Viděl jsi Gellnera?

WALTER

Ne! Možná v Söldenu stráví noc.

WALLY

Takže jsi ho neviděl?

(Wally si sundá perlový náhrdelník, s hořkým úsměvem si jej prohlédne. Pak ho s odmítavým gestem odloží na stůl. Posadí se a spoutá si vlasy, které jí neuspořádaně padají na ramena.)
(Za mostem přes řeku Ache kdosi zpívá píseň a pomalu se blíží. Je to vysloužilce ze Schnalsu, napůl opilý.)

WALTER

(s bolestí v hlase, dívá se na Wally)

Ó, moje Wally!

WALLY

(přerušit ho)

Miř...

VYSLOUŽILEC

(přejde můstek a jde dolů do Hochstoffu)

Není větší potěšení...

WALLY

Kdo to je? Poslouchej!

VYSLOUŽILEC

...nad pěkně plnou sklenici. Ach ano, věřte mi, nad ni není!

(Gellner, když v domě, kam před chvílí vešel, zaslechne vysloužilcův hlas, velmi opatrně zavře dveře a pak se téměř plíží ulicí až k začátku stezky.)

WALTER

(otevře jedno z oken, poslouchá, pak je zavře)

To zpívá nějaký opilec...

WALLY

(vstala, je rozrušená, poslouchá, pak si jde znovu sednout a tiše si říká)

Je to pravda! Připadalo mi to jako nářek!

VYSLOUŽILEC

(jde dolů po stezce)

Tak pořád veselý je ten falešný svět...

A když tě láska zklame, mladíku,
zpívej a popíjej! Ach ano! Věř mi, nad ni není!

WALTER

(cituplně a téměř prosebně)

Chceš, abych s tebou dnes večer zůstal?

WALLY

Ne, chci být sama... prosím tě o to...

(Walter políbí Wally a odejde dveřmi vpravo. Wally je velmi rozrušená. Každou chvíli ustrašeně napíná sluch. Chtěla by se modlit, ale nemůže. Nakonec se dá do usedavého pláče a s hlavou v dlaních padne na kolena v nohách postele.)
(Na konci stezky, tam, kde se spojuje s ulicí v Hochstoffu, Gellner zastaví vysloužilce a položí mu ruku na rameno.)

GELLNER

(tiše, rychle)

Dobrá... takže?

VYSLOUŽILEC

(udělá komické ustrašené gesto)

Á, to jste vy? Proboha, nahnal jste mi strach...

(Gellner netrpělivě třese vysloužilcem)

Já tam zůstal až do večera,

kdy Hagenbach náhle zmizel.

GELLNER

Zmizel?

VYSLOUŽILEC

Odešel jsem odtamtud. Byla už noc,

tak jsem se rozhodl vrátit se...

Nějaký muž šel pomalu dolů stezkou k Ache...

GELLNER

Byl to Hagenbach?

VYSLOUŽILEC

Přesně ten!

GELLNER

Mluv potichu... No a co?

VYSLOUŽILEC

Poznal jsem ho.

(Wally sebou náhle trhne. Zvedne ruce k očím, jako by nevěřila své bolesti a chtěla se přesvědčit, že plakala!)

To je jistě odvážný muž ...

GELLNER

Proč?

VYSLOUŽILEC

Přijít sem sám, tak pozdě večer!

Sölden už ho oplakává.

Tam se lidé o něj bojí,

tady chtějí pomstít Wally!

GELLNER

(směje se)

No fuj! To je šílenství!

(dá mu peníze)

Ale člověk nikdy neví.

Jdi spát někam daleko...

Tahle noc bude špatná.

VYSLOUŽILEC

(mrkne na něj)

Mě nedostane!

(Odejde doleva a objeví se za Strommingerovým domem. Hvízdá si.)

GELLNER

Hagenbach je tady? V Hochstoffu? Br!

Ten vysloužilec je snad opilý... to není možné!

(po chvíli)

A kdyby to tak bylo? Kdyby...

(zastaví se a rozhlíží se)

Noc je temná... a neštěstí...

může potkat každého...

Lampa tam nahoře... mohla by zhasnout...

... je takový víchr...

(váhá)

Proč se třesu? Proč se bojím?

Ach, dívá se na mě černý krucifix!

(sebere se)

Gellnere! Gellnere! Gellnere, no tak!

Jde o Wally!

(Vydá se nahoru po stezce, pátrá zrakem ve tmě a napíná uši, aby zaslechl i nejmenší hluk. Spiš se plíží, než jde po stezce.

Když dojde k mostu, nedůvěřivě se zastaví.

Zase se rozhlédne, pak přejde most.

Přiblíží se ke krucifixu a velmi obratně zhasne lampu.

Fouká neobyčejně silný vítr.

Gellner zmizí ve tmě za mostem a čeká.

Scéna je zcela ponořena do tmy.)

WALLY

(Rázně začne stlát postel. Svlékne si sametový živůtek.

Pak poklekne, pokřičuje se a modlí se. Náhle se zvedne a smutně a vzdorovitě zvolá)

Copak tu nebudu mít nikdy klid?

Pořád mě budou rozčilovat ty smutné vzpomínky? Běda!

Jen si se mnou hrál a mému vášnivému polibku se vysmál?

(s nenávisť v hlase)

Jen si se mnou hrál...

Dobrá, tak zemřeš, ty krutý!

(nejprve s hrůzou v hlase, pak sklíčeně)

Jsem ubohá, protože ho pořád miluju!

Z mládí a jeho vášnivých snů jsou krutá muka a jsem na to sama.

Tou smutnou vzpomínkou klesám na mysl
a naděje mizí, opouští mě!

V jeho jediném polibku byl můj život,
veškerá má naděje.

A ten polibek mi zničil život!

Jsem ubohá! On mi svým polibkem zničil život!

(pláče)

Je to hrozné!

Přesto mu odpouštím. Nechci mu vzít život...

Musím říct Gellnerovi, že jsem byla šílená...

*(Otevře dveře, aby vyšla do ulice,
ale zastaví se na prahu, vyděsí ji tma.)*

Je taková temná noc! Jak fouká vítr!
(podívá se k mostu)
Světlo dole zhaslo!
Giuseppe určitě zůstal v Söldenu..
Pro tuto noc se nemusí ničeho bát.
Zítra mu to oznámím!
(Zavře dveře a už klidnější se jde uložit k spánku.)

HAGENBACH

(objeví se za mostem; při chůzi ve tmě tápá)
Stezka je tak temná. Lampa zhasla.
Ale co mi je po tom?
Láska a výčitky mě dovedou k Wally.
Ach...!

*(Právě přechází most, když na něj skočí Gellner a přes nízké zábradlí ho svrhne dolů.
Hagenbach přišerně zařve.
Gellner rychle seběhne, jako by utíkal.
Pak, když dojde na konec stezky, zpomalí a zamíří k sobě domů. Ale když vidí, že Wally ještě svítí, jde k ní.)*

WALLY

(trhne sebou)
To je divné! Dneska v noci slyším kolem jen samý nářek...

GELLNER

Ta divoška je ještě vzhůru a čeká!
(Tiše zaklepe na jedno okno.)

WALLY

Pane bože! Kdo to klepe?
(vyděšeně)
To je Gellner! Co asi tak chce?
*(V hrůze běží jako šílená ke dveřím, otevře je a vyběhne do ulice.)
(Od této chvíle se děj odehrává jen na ulici v Hochstoffu.)*

GELLNER

Jestli ho chceš vidět mrtvého v Ache, jdi k řece a uvidíš ho.

WALLY

Ne, to není pravda!

GELLNER

Jako že je Bůh nade mnou!

WALLY

Ne, to není pravda!

GELLNER

Právě teď jsem ho shodil z mostu.

WALLY

(chytne ho za krk)
Zbabělče!

GELLNER

Mlč... co to děláš?

WALLY

(táhne ho k mostu)
Pojď se mnou...

GELLNER

(brání se)
Mlč, nech mě.

WALLY

Pojď! Půjdem tam dolů společně!
Tam je oltář naší svatby.
*(Vleče Gellnera až k mostu, když se z propasti ozve nářek.
Poslouchá a chvěje se. Uvolní paže a Gellner uteče.
Další nařikání je slyšet zřetelněji.)
(radostně)*
Bože! Ještě žije! On ještě žije!
(rychle běží do ulice, křičí a klepe na každé dveře)
Pomozte mi! Pomozte mi!
(Otevírají se některá okna a dveře domů. Objevují se muži a ženy.)

LIDÉ Z HOCHSTOFFU

Co se stalo?

WALLY
Muž v Ache...

LIDÉ Z HOCHSTOFFU
Mrtvý?

WALLY
Honem! Je to Hagenbach... on žije... Honem!

(Scénu zaplaví muži i ženy. Někdo nese louče, jiný provazy a žebříky. Gellner zmizel.)

LIDÉ Z HOCHSTOFFU
Honem, udělejte na provazech pevné uzly!
Hodně pevné uzly!

WALLY
Pevné...

LIDÉ Z HOCHSTOFFU
Teď ho přivážeme!

(Z druhé strany mostu přicházejí v zástupech lidé ze Söldenu, se zbraněmi a loučemi. Je mezi nimi i Afra.)

LIDÉ ZE SÖLDENU
(výhrůžně)
Hledáme Hagenbacha. Kde je?
Ptáme se, kde je? Tak kde je?

(Zavládne ticho. Nikdo se neodvažuje odpovědět.)

AFRA
(propukne v pláč)
Ach, zabili ho!

(Lidé ze Söldenu se chtějí vrhnout na lidi z Hochstoffu. Wally se postaví mezi ně a zvolá)

WALLY
Není mrtvý! Ne! Doufej... budeš ho zase mít!

LIDÉ ZE SÖLDENU A HOCHSTOFFU
To je odvaha!

(Wally si rychle razí cestu v davu a běží k rokli. Všichni ji sledují pohledem. Wally neváhá a po úzké stezce sestupuje do rokle. Muži s loučemi v rukou, v úžasu a téměř se děsící jejího odvážného činu, se naklánějí nad propastí. Ženy stranou poklekají a modlí se.)

LIDÉ Z HOCHSTOFFU
To je děs! Ochraňuj ji, Pane!
Spustíme provazy.
Zdrávas Maria, milosti plná,
Pán s tebou...
Ochraňuj ji, Pane!
(vyděšeně)
Nic se neozývá... propast je hluboká...
poslouchejme v tichosti...

WALLY
(ze dna propasti, radostně)
Žij! Žij!

LIDÉ ZE SÖLDENU A HOCHSTOFFU
Žij! Honem, k provazům...

AFRA
Do toho, honem!

LIDÉ ZE SÖLDENU A HOCHSTOFFU
(spěchají k propasti)
Do toho, hej rup! Do toho, k provazům,
do toho, honem! No tak, hej rup! Hej!
Do toho, honem!

(Po několika minutách děsivé tísně se objeví Wally, má k sobě přivázané tělo Hagenbacha, který je v bezvědomí.)

AFRA, LIDÉ ZE SÖLDENU A HOCHSTOFFU
Je zachráněný! Je zachráněný!

(Přátelé vezmou Giuseppa a položí ho na zem.)
Ta je svatá! Tak velkorysá bytost, velkorysá a svatá!

WALLY

(nanejvýš rozrušená, stojí na vrcholu propasti, ukazuje do davu, který se shromáždí kolem těla mladého lovce a zvolá)

Ano, ještě žije!

(k Afře)

To Bůh ti ho navrací a chce, aby ho já zachránila.

(stále k Afře, s velkým dojetím)

Tak... také můj dům a pole a louky jsou tvoje, Afro.

(Začne vzlykat a nedokončí řeč. Propukne v pláč a padne na kolena u Giuseppa. Líbá ho na tvář a mumlá)

Sbohem! Sbohem!

(Pak od něj rychle odejde, vezme Afřiny ruce do svých a hlasitě, tak, aby to každý mohl slyšet, jí řekne)

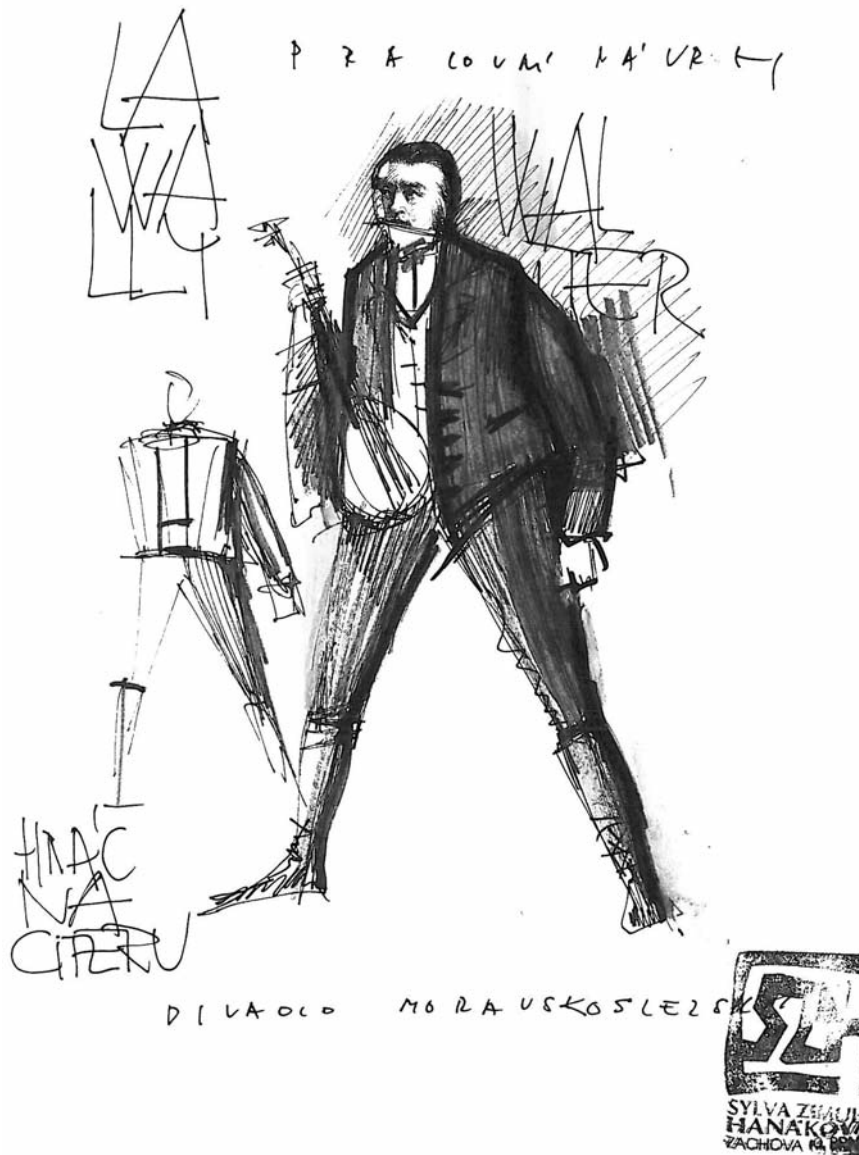
Až znovu otevře oči, řekni mu,

že polibek, který mi sebral, jsem mu teď vrátila!

AFRA, LIDÉ ZE SÖLDENU A HOCHSTOFFU

To je velkorysá a svatá bytost!

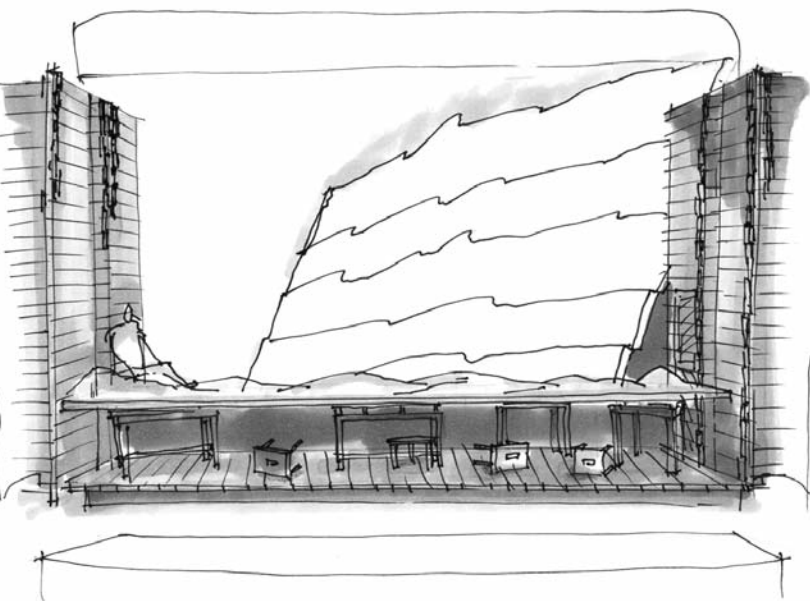
Konec třetího jednání

Kostýmní návrh Sylvy Zimuly Hanákové (Walter)

Kostýmní návrhy Sylvy Zimuly Hanákové (Wally a Hagenbach)

ČTVRTÉ JEDNÁNÍ

Na Murzollu.

„Jednoho dne Wally seděla unavená nedaleko své chatrče na jednom z nejvyšších vrcholů Murzollu. Krajina kolem ní vypadala ve smutné a bledé prosincové atmosféře jako hřbitov, plný sněhových mohyl, s větvemi stromů bizarně zdobenými ledovými hvězdičkami, s keři s alpskými květy, které se proměnily v hroby průhledné a bělostné jako mramor. Pod jejíma nohama se rozkládalo moře ledu, opuštěné, nekonečné, se zelenkavými odlesky a ztuhlými vlnami, které se táhly do dále, až k dalšímu horskému svahu. Obzor se svými četnými horskými řetězy byl zahalen do fantastického odpoledního oparu. Similaun, vedle Wally, částečně zakrýval malý mráček a dívka s hlavou v dlaních mechanicky sledovala jeho pohyb.“

(Wilhelmine von Hillern – Supí Wally)

(Zleva po malé skryté stezce stoupá namáhavě až k chatrči Walter a jde k Wally.)

WALTER

Tady už to není jisté, Wally, vrátíme se.

Laviny ničí stezky!

Vrátíme se, Wally!

(Wally se zachvěje. Pozorně se rozhlíží, pak dál medituje jako předtím.

Walter ji obejmě a láskyplně ji donutí vstát.)

WALLY

Je-li psáno, že už nemám vidět zemi,

kde jsem tolik milovala a plakala,

ať se naplní můj osud!

WALTER

Zima je bezútěšná...

WALLY

Už netrám bolestmi tohoto světa!

WALTER

Jsou Vánoce, Wally, vrátíme se!

WALLY

Já už nemám rodinu...

WALTER

Vrátíme se, abychom znovu slyšeli veselé zvonění
našeho kostelíka, jak zpívá o klidu...

WALLY

(odevzdaně)

Můj klid? Je navždy ztracen! Ty se vrať domů, do života.
Vrať se, Waltře, a miluj!

WALTER

Bez tebe!

WALLY

*(vytáhne ze záhadří perlový náhrdelník, který měla na slavnosti
v Söldenu a s hořkým, smutným úsměvem ho podává Waltrovi)*

Tumáš, chlapče, uchovej si tuhle posvátnou památku.
To, co kdysi bylo pýchou mé krásy.
Jsou to mé slzy, bolem ztuhlé, líbezné vzpomínky
mého sklíčeného srdce, slova lásky, která jsem vyřkla
a vyslechla...

Já ti ho dávám, Waltře! Je to celý můj poklad!

(s naprostým odevzdáním)

A teď jdi, chlapče. Už jsou Vánoce!

(melancholicky)

Znovu uslyšíš veselé zvonění našeho kostelíku,
jak zpívá o klidu...

WALTER

Wally, ach, vrať se, Wally!

WALLY

Ne, chlapče. Jen modlitba...

(mírně k Waltrovi, ukazuje na ledovec)

Pak, až překročíš nebezpečné moře ledu,
zpívej, ach, zazpívej ještě mou smutnou kantilénu!

*(Pro slzy nedokáže pokračovat. Velmi něžně Waltera obejmě
a jemně ho postrčí na stezku k návratu. Walter s pláčem odchází
a zmizí na stezce vlevo. Když je sama, Wally se složí u své chatrče.
Nebe, předtím jasně, se pomalu zatahuje mraky. Wally se rozhlíží.)*

Sníš tu pláče své věčné slzy! Tady je slza po staletí,
věčným pláčem je den!

Zjevuje se tam dole, v husté mlze,

křičí v tmách, bezútěšné moře.

Neblahé moře lidského života!

Jednoho dne, plachty ve větru spuštěné,

má loď vyzývala smělou vlnu,

a uvnitř té lodi, má hrdá, pyšná mladost

nahlas pěla milostné zpěvy nad růžovými proudy...

(temně)

Ty milé zpěvy jsou teď žalozpěvy za mrtvé!

WALTER

(zdálky)

„A vítr šel daleko, pak k ní šel blíž...“

WALLY

Má píseň!

(poslouchá)

WALTER

„Na vrcholu hory, když dorazila

k bělostnému sněhu, poutnice unavená...

si rozpustila copy, sklonila bílé čelo...“

WALLY

(opakuje to, aniž by si to pořádně uvědomila)

„Na vrcholu hory, když dorazila

k bělostnému sněhu, sklonila bílé čelo...“

(Waltrův hlas se pomalu ztrácí.)

(vzrušeně)

Ano, jako pro tebe, děvče z mé milostné písně,

život mi byl bolestí a nářkem.

Stejně jako ty musí Wally zemřít...

*(Odhodí kožešinový plášť, rozpustí si vlasy, které jí padají
na ramena, poklekne a jako v nejkrásnější extázi zpívá)*

„Ó, sněhu, ó, čisté dítě Boží,
dole z údolí jsem viděla svou zář
a nevyděsil mě ani dlouhý svah!
A tak jsem k tobě přišla.
Toužím být stejně krásná jako ty!“

*(Wally zpívá píseň velmi vášnivě, téměř u vytržení.
Během jejího zpěvu plného bolesti se ozve Hagenbachův hlas,
který stále zřetelněji volá: "Wally! Wally!")*

HAGENBACH
(za scénou, zdálky)
Wally! Wally!

WALLY
Jsi tak smutný, větre, připomínáš mi můj pláč.

HAGENBACH
Wally! Wally!

WALLY
Jsi posledním nářkem, mým posledním zpěvem.

HAGENBACH
(zřetelněji)
Wally!

WALLY
(vystrašená)
Nějaký hlas mě volá!
(poslouchá, ale všude kolem je klid)
Ne, zmýlila jsem se.

HAGENBACH
(blíže)
Wally! Wally!

WALLY
A zase... Kdo mě to volá?
(vyděšeně)
Ach, běda, to už jsou blahoslavená děvčata!
(ozývá se křik)

Ach, to jsou víly bílých ledovců!
(skryje oči v dlaních, aby neviděla děsivý obraz)
Truchlivý zástup už se blíží, příšerný závoj na mě vrhá
a strašný tanec kolem mne tančí,
ledové paže se ke mně vztahují!
(Celá vyděšená padne na zem.)

HAGENBACH
Wally! Wally!

*(Na stezce vpravo se objeví Hagenbach, stoupá vzhůru
a opírá se o kovanou hůl. Zastaví se a s bolestí a dojetím sleduje,
jak se do tváře Wally zapsalo odloučení. Láskyplně na ni volá)*
Wally! Wally!

WALLY
(zvedne se a spatří Giuseppa)
Svatá Panno! To je Giuseppe! Proč jsi sem přišel?

HAGENBACH
Zachránilas mě, chtěla jsi zapomenout na mou urážku
a ptáš se, proč jsem se vrátil?
(vášnivě)
Jako ke svatému oltáři jdu za tebou!

WALLY
(tiše, láskyplně)
(Je to jeho hlas, je to jeho hlas!)

HAGENBACH
Jako ke svatému oltáři jdu za tebou!
Jak byly dlouhé ty dny daleko od tebe,
jak mě ničila touha znovu tě vidět!
V mukách nekonečných hodin
ses mi zdála krásná a zamilovaná!
Pak se sladká představa proměnila
a viděl jsem tě u svých nohou utrápenou,
jako bolestnou Madonu,
když jsi smývala urážku polibkou
a z tvých očí na tvou vyhublou tvář
tryskala hořká vlna pláče.

WALLY

(hlasem sotva srozumitelným pod vlivem dojetí)

Ach, zvuk jeho slov mě zabije!

HAGENBACH

(pokračuje ještě vášnivěji)

Pak mi jednoho dne řekli: Wally už tady není,
už ji nikdy neuvidíš!

Ale naděje mě nikdy neopustila a tebe,
děvče moje, jsem znovu našel.

(stojí před Wally, dlouze se zamyslí, chvěje se)

Já tě miluju, Wally!

WALLY

*(vyděšená a rozrušená, stále pochybující o štěstí,
které k ní přichází ve chvíli, kdy se domnívala,
že je navždy ztracená, špatně si vykládá city,
které ovládají Giuseppa, řekne mu s hořkostí
a odtáhne se od něj)*

Dobrá, ale proč lhát, když jsem tě zachránila?

Člověk nemiluje se ze soucitu...

Tys miloval a miluješ Afru.

HAGENBACH

Afru, říkáš? To je hanebná lež! Ne, Wally.

Myslel jsem, že tě nenávidím, ale miloval jsem tě.

(Pomalu jde k Wally tak blízko, že se jejich hlavy téměř dotýkají.)

Když jsi mi v Söldenu připadala jen jako drzá provokatérka,
považoval jsem to za krutou výzvu!

Přesto už jsem bojoval s okouzlením,
tak sladce jsi mě k sobě lákala!

(mimořádně vášnivě)

Věř mi, Wally! Byl jsem celý opojený,

úplně šílený, hrozně ubohý!

Ale polibek, který jsem ti ukradl, byl polibek z lásky...

WALLY

(pro sebe, unesena lahodným kouzlem Giuseppových slov)

To je sladké kouzlo! Nový ráj!

HAGENBACH

(pokračuje)

Pak, když nastal večer, plný výčitek jsem tě chtěl znovu vidět
a padnout k tvým nohám.

Noc byla bouřlivá a Bůh nade mnou bděl!

WALLY

Bůh?!

(Wally zbledne. Vzpomínka na provinění se jí vrací v plné hrůze.)

HAGENBACH

Zabloudil jsem dolů do propasti.

WALLY

(chraplavým hlasem, přeruší ho)

Bůh ne... Člověk!

HAGENBACH

Člověk?

WALLY

Řekli mu: Zabij!

(Nedokáže pokračovat.)

HAGENBACH

Dobrá, Wally...

WALLY

Tahle krutá mu řekla: Zabij!

(s hrůzou v hlase)

Miluj mě tedy dál, můžeš-li...

(Wally si v zoufalství zakryje tvář dlaněmi

a zůstane vzpřímená stát před Giuseppem.

Ten na ni hledí s dojetím, jde k ní blíž a láskyplně jí řekne)

HAGENBACH

Ano, stále tě miluji ...

(Něžně ji přivine k srdci. Nebe se zatím pokrylo mraky.

Hustá mlha stoupá a hrozivě zahaluje vrcholky kolem Murzollu.

Po chvíli je i Wallyina chatrč zahalena do děsivé alpské temnoty.

*Začíná foukat vítr. Oba milenci, šťastní, v pevném objetí,
jako by si toho ani nevšimli, si šeptají do ouška milostná slůvka.)*

HAGENBACH A WALLY

(Wally tiše opakuje)

Pojď, budem spolu klidně žít tam, kde nás nikdo nezná.
Jako poutníci v místě, kde bude krásně, požádáme o kouzelný útulek.
Tam, na lukách, mezi růžemi a fialkami, budeme klidně žít.

(Stále jsou v objetí.)

WALLY

(se rozhlédne a vyděsí ji tma, která je obklopuje)
Giuseppe, kde to jsme?

HAGENBACH

(láskyplně)

Jsi na mém srdci.
(vyděšeně se rozhlédne)
To je zlověstná tma!

WALLY

Murzoll burácí...
(Hagenbach se odpoutá od Wally.)
Lásko moje, nenechávej mě tu samotnou...

*(Sebere ze země okovanou hůl a tápavě se vydá do nejistoty,
do mlhy a burácení uragánu.)*

HAGENBACH

Jdu v té husté tmě hledat vytouženou stezku k návratu.
(Giuseppe zmizí dole na stezce, po které přišel.
Vítr bouří ještě víc.)
(z dolní části stezky)
Wally!

WALLY

(radostně)
Volá mě! Slyším tě...

HAGENBACH

Stezka zmizela...

WALLY

Běda!

HAGENBACH

Odvahu! Sestup po skalách a...
(strašně zařve)
Lavina!

*(Je slyšet přišerný zvuk valící se laviny.
Náraz je tak silný, že Wally povalí za zem.
Hned poté zavládne hluboké ticho.
Wally se plazí na okraj srázu, který lavina vytvořila,
natáhne se a s trupem nad propastí pátrá očima.
Pak vykřikne.)*

WALLY

(křik)

Ach!
(rozrušeně volá)
Giuseppe!
(je ticho)
Slyšíš mě, Giuseppe!
(panuje ticho)
(zvýšeným hlasem)

Zlověstné ticho! Tam dole je smrt!
*(V hrůze ukryje tvář do dlaní a zůstane nehybně stát.
Když spustí ruce dolů, je bledá a rozšířenýma očima se podivně
rozhlíží.*
*Postaví se rovnou nad propast, roztáhne ruce a křičí, velmi rozru-
šená)*
Ó, sněhu! Ó, můj bělostný osude, hle, nevěsta Giuseppova.
Duše drahá, otevři mi svou náruč!

(Rozpřáhne paže jako k objetí a vrhne se do propasti.)

Konec opery

PLAY GOLF & ENJOY LIFE...

PROSPER GOLF RESORT ČELADNÁ

Home of PGA EUROPEAN TOUR
CZECH OPEN

Program vydalo

Národní divadlo moravskoslezské,
příspěvková organizace statutárního města Ostrava,
Čs. legií 148/14, 701 04 Ostrava – Moravská Ostrava
www.ndm.cz

Ředitel Jiří Nekvasil
Hudební ředitel opery Robert Jindra

Program připravil dramaturg opery Daniel Jäger
Výtvarné zpracování programu a sazba Lubomír Šedivý
Fotografie na titulní straně Tamara Černá, fotografie z inscenace
Martin Popelář a Daniel Jäger

Tisk Ringier Axel Springer Print CZ a. s.

„Notový materiál zastupuje Giulio Ricordi a spol.,
divadelní a hudební nakladatelství spol. s r. o., Mnichov, SRN.“

Činnost Národního divadla moravskoslezského,
příspěvkové organizace statutárního města Ostravy,
je financována z rozpočtu města Ostravy.

Aktivity NDM jsou také finančně podporovány
Ministerstvem kultury České republiky
a Moravskoslezským krajem.

ISBN 978-80-87650-06-6

OSTRAVA!!!

GOLF / HORSE RANCH / SPA / HOTEL / RESTAURANT
739 12 Čeladná 741, TEL.: +420 558 440 411, GSM: +420 603 166 697
golf@prosper-golf.cz www.prosper-golf.cz

Scéna z prvního jednání

Marianna Pillárová (Walter) a sbor opery NDM

Gianluca Zampieri (Giuseppe Hagenbach) a sbor opery NDM

Jakub Kettner (Vincenzo Gellner) a Martin Gurbal' (Stromminger)

Olga Romanko (Wally)

Olga Romanko (Wally), Jakub Kettner (Vincenzo Gellner)
a sbor opery NDM

Jakub Kettner (Vincenzo Gellner)

Scéna z druhého jednání – v popředí Gianluca Zampieri (Giuseppe Hagenbach) a Olga Romanko (Wally)

Olga Romanko (Wally), Gianluca Zampieri (Giuseppe Hagenbach)
a sbor opery NDM

Insoo Hwoang (Vysloužilec), Gianluca Zampieri (Giuseppe Hagenbach),
Olga Romanko (Wally) a sbor opery NDM

Agnieszka Bochenek-Osiecka (Walter) a Eva Urbanová (Wally)

Svatopluk Sem (Vincenzo Gellner) a Eva Urbanová (Wally)

Eva Urbanová (Wally), Gustavo Porta (Giuseppe Hagenbach)
a sbor opery NDM

Agnieszka Bochenek-Osiecka (Walter) a Eva Urbanová (Wally)

Eva Urbanová (Wally)

Eva Urbanová (Wally) a Gustavo Porta (Giuseppe Hagenbach)

Eva Urbanová (Wally)

Eva Urbanová (Wally)

Gustavo Porta (Giuseppe Hagenbach)

Eva Urbanová (Wally) a Gustavo Porta (Giuseppe Hagenbach)